

Nuorten ja ikääntyneiden ajatukset Kodintola-konseptista

Kämppi, Laura

2014 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Leppävaara

Nuorten ja ikääntyneiden ajatukset Kodintola- konseptista

Laura Kämppe
Restonomi
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2014

Laurea-ammattikorkeakoulu Tiivistelmä
 Laurea Leppävaara
 Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma

Kämppe, Laura

Nuorten ja ikääntyneiden ajatukset Kodintola-konseptista

Vuosi	2014	Sivumäärä	40
-------	------	-----------	----

Suomessa yhteisöllisen asumisen kasvua on povattu jo monta vuosikymmentä, mutta innostus on ollut satunnaista. Yhteisöasumisesta voi löytyä apu arjen yksinäisyyden karkottamiseksi. Lisäksi tilojen ja tavaroiden jakaminen voi tuoda säästöjä. Yhteisöllisyydestä ja yhteisöllisestä asumisesta on alettu hakea apua myös ikääntyneiden arkeen.

Työn toimeksiantajana oli Inno Omnian kehityspäällikkö Jouko Kivimetsä. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, millaisia ajatuksia kohderyhmällä eli ikääntyneillä ja nuorilla on asumiskonseptia kohtaan. Opinnäytetyön tavoitteena oli kerätä tietoa konseptin kehittämiseen. Tutkimuskysymyksinä olivat; mitä ajatuksia konsepti herättää ja mitä parannettavaa konseptissa on. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys rakentuu konseptin esittelystä, näkökulmista asumiseen sekä kohderyhmän ja kohderyhmän asumistottumusten tarkasteluun

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisena tutkimuksena aineistolähtöisen sisällönanalyysin keinoin. Analysoinnit on tehty haastatteluista kerätyistä aineistoista. Haastattelut toteutettiin kevään ja kesän 2014 aikana. Niihin osallistui suomalaisia ja ruotsalaisia ikääntyneitä ja nuoria. Haastattelut toteutettiin teemahaastatteluina ja haastateltavia oli yhteensä kahdeksan. Aineistosta poimittiin opinnäytetyölle olennaisimmat ilmaisut.

Haastateltavien mukaan konseptin hyviä puolia ovat seura, jakaminen ja turvallisuus. Molemmat kohderyhmät kokivat muiden ihmisten seuran konseptin hyvänä puolena. Molemmat ryhmät kokivat positiiviseksi, että konsepti mahdollistaa uusien ihmisten tapaamisen sekä seuran ilman velvoitteita. Yhteisten tilojen sekä tavaroiden jakaminen nähtiin myös konseptin hyvänä puolena. Monet yhdistivät jakamiseen myös alemmat kustannukset. Turvallisuus ilmeni myös konseptin hyvissä puolissa, pääosin ajatukset turvallisuudesta tulivat kääntyneiltä vastaajilta. Konseptissa vastaajia epäilytti se, miten muiden asukkaiden kanssa tulee toimeen, riittävätkö tilat sekä oman tilan riittävyys. Kehitettävänä konseptissa nähtiin konseptin tarkentaminen, brändäys, kohderyhmän tarkempi määrittely sekä tapahtumia ja aktiviteetteja palveluiden ohelle.

Avainsanoja ja käsitteitä

asumiskonsepti, palvelut asumisessa, yhteisöllisyys, yhteisöllinen asuminen,

Laurea University of Applied Sciences   Abstract
 Laurea Leppävaara
 Degree Programme in Hospitality Management

Kämpö, Laura

Impressions of a Communal Housing Concept

Year	2014	Pages	40
------	------	-------	----

In Finland communal living is believed to become more popular, but enthusiasm has been sporadic. Communal living can bring help to loneliness. Sharing spaces and things can bring savings. Community and communal living can also be a great alternative for elders.

This thesis was commissioned by Jouko Kivimetsä, who works as Development Manager at Inno Omnia. The objective of this thesis was to study what kind of opinions the target group has about the living concept Kodintola. The purpose of the thesis was to gather ideas for developing the concept. The first research question was how the target group would perceive the concept. The second research question was how to improve the concept. The theoretical framework of this thesis consists of the concept presentation and perspectives on housing. The framework also describes the target group of the concept.

The study was carried out in the form of eight theme interviews. The analytical research methodology was qualitative. The data was gathered through interviews with young and senior people who came from Finland and Sweden. The interviews were carried out during spring and summer 2014. The analysis method was data-driven.

According to the interviewees the positive aspects of the concept are company, sharing and safety. Both target groups felt that the company of other people is clearly the most positive aspect of the concept. Both groups felt that the concept makes it possible to meet new people and have company without any obligations. Sharing spaces and things was also mentioned as a good side of the concept. Many of the interviewees also combined sharing with lower prices. Safety is also seen as a positive side of this concept. Answers concerning safety mainly came from the older interviewees. One of the topics of concerns, which some interviewees had, was getting along with other people. Interviewees were also worried about whether there was enough space to be shared but also enough personal space. Refinement of the concept, branding and clearer definition of the concept, were mentioned as possible areas of improvements. Interviewees also mentioned that they would like to have events and activities alongside services.

Keywords

Community, housing concept, living in community

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Kodintola-konseptin esittely	7
3	Näkökulmia asumiseen	8
	3.1 Asumiseen vaikuttavia tekijöitä	8
	3.2 Yhteisöllisyys.....	9
	3.3 Yhteisöllinen asuminen Suomessa ja muissa Pohjoismaissa	11
4	Nuoret ja ikääntyneet kohderyhmänä.....	13
5	Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen toteutus	15
	5.1 Aineiston keruu	16
	5.2 Aineiston analyysi	18
	5.3 Eettisyys	20
6	Tulokset.....	21
	6.1 Konseptin herättämät ajatukset.....	21
	6.2 Konseptiin liittyvät kehittämissuhteet.....	27
7	Tulkinta	28
8	Johtopäätökset	31
	Lähteet.....	34

1 Johdanto

Asuminen pääkaupunkiseudulla on puhuttanut jo pitkään. Asuntojen hinnat ja vuokrat ovat korkealla, vaikka yhä useampi muuttaa töiden tai opintojen perässä pääkaupunkiseudulle. Nuorilla, jotka muuttavat pois kotoa sekä opiskelijoilla, voi olla vaikeuksia maksaa pääkaupunkiseudun vuokria. Ikääntyneiden pärjääminen omassa kodissa on näkynyt mediassa jo pidemmän aikaa. Kotona asumista pyritään mahdollistamaan erilaisilla tukitoimilla ja palveluilla, jotta palvelutaloasumiselta vältyttäisiin. Ratkaisua ikääntyneiden asumiseen on lähdetty ratkaisemaan erilaisin keinoin, joista yksi on muissa Pohjoismaissa jo tunnetumpi yhteisöllinen, kodinomainen asuminen. Tässä opinnäytetyössä keskitytään suunnitteilla olevaan Kodintola-asumiskonseptiin, jossa yhdistyvät yhteisöllisyys sekä palvelut asumisessa. Konseptin on kehittänyt Inno Omnian kehityspäällikkö Jouko Kivimetsä, joka on tämän opinnäytetyön toimeksiantaja.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää nuorten ja ikääntyneiden ajatuksia konseptista ja yhteisöllisestä asumisesta. Tavoitteena on saada selville millaisia mielikuvia konsepti herättää ja mikä konseptissa on hyvää ja mikä huonoa. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on hankkia lisää tietoa konseptin kehittämiseen. Haastattelukysymykset kartoittavat konseptin vahvuuksia ja heikkouksia. Niissä kerätään tietoa, siitä, mitä kohderyhmät haluaisivat konseptissa kehittää. Tutkimustehtäviksi muodostuivat mitä ajatuksia konsepti herättää ja mitä kehitettävää konseptissa on.

Opinnäytetyön toisessa luvussa on esitelty konsepti. Kolmannessa käsitellään näkökulmia asumiseen. Neljännessä luvussa on perehdytty tämän opinnäytetyön kohderyhmiin eli nuoriin ja ikääntyneihin. Luvussa tarkastellaan nuorten ja ikääntyneiden asumistapoja, kuten nuorten kotoa muuttamista, asumista opintojen aikana sekä ikääntyneiden kokemuksia yksin asumisesta ja asumisesta ikääntyneenä.

Viidennessä kerrotaan tutkimusmenetelmistä sekä opinnäytetyön toteutuksesta kuten aineiston keruusta ja aineiston analyysistä. Viidennessä luvussa pohditaan myös opinnäytetyön eettisyyttä eli toteutusvaiheiden kautta. Kuudennessa ovat esiteltynä tulokset tutkimuskysymyksittäin. Ensimmäinen osa vastaa kysymykseen, mitä ajatuksia konsepti herättää ja toinen siihen, mitä kehitettävää konseptissa on. Seitsemännessä luvussa on tulkinnat, jossa on pohdittu tuloksia tarkemmin sekä esitetty aiemmin toteutettuja tutkimuksia. Viimeisessä luvussa on johtopäätökset, jossa verrataan tuloksia aiempiin tutkimuksiin, pohditaan työn lyhyesti työn eettisyyttä sekä esitellään mahdollisia jatkotutkimusideoita.

2 Kodintola-konseptin esittely

Kodintola-konsepti on tarkoin harkittua yhteisöllistä vuokra-asumista, jossa yhdistyvät sosiaalisuus, ekologisuus sekä valmiiksi kalustettu asunto edullisimmilla kustannuksilla. Kodintola voi olla esimerkiksi lisärakennus joko taloyhtiön katolla tai pihapiirissä. Se on tarkoitettu tietyissä elämäntilanteissa oleville vuokralaisille, jotka tarvitsevat heti toimivan kokonaisuuden. Osalle vuokralaisista tämä ratkaisu voi olla pysyvä, osalle vain väliaikainen. (Kivimetsä 2014.)

Asunnossa, jokaisella asukkaalla on oma yksikkö, jossa pinta-alaa on 15,5m² tai 23 m² ja se sisältää yhteisalaa 60 m², parvekkeen sekä 30 m² käytäviä. Asunnon vuokraan kuuluu oma valmiiksi kalustettu yksikkö sekä yhteiset tilat, kodinhoitotila, ruokasali, keittiö, olohuone, parveke sekä sauna ja mahdolliset takkatilat. Pohjaneliöihin tehokkuutta haetaan parvilla ja erkkereillä. Rakennusten ekologisuutta lisää katolla sijaitseva aurinkopaneeli sekä mahdolliset kattoikkunat. Taloilla on myös omat pienet viheralueet tuomassa viihtyisyyttä. (Kivimetsä 2014.)

Palvelurakenteen ajatuksena on sisällyttää vuokraan yleisten tilojen viikkosiivous, mikä on mahdollista yhdistää siivousalan opetukseen. Ruokapalvelu voidaan toteuttaa edullisemmilla kustannuksilla, jos vähintään neljä talon asukasta ruokailee samanaikaisesti. Yhteisöllisyys on tarkoin harkittua ja asukkaita aidosti palvelevaa. Jokaiselle asukkaalle on tarjolla varjeltu intiimisyys. Lisäetuja ja erikoispiirteitä konseptille tuovat ne, että kyseinen asumismuoto mahdollisesti tihentää kaavaa ja lisää vuokra-asuntotuotantoa. Uusia tontteja ei välttämättä tarvita, jos Kodintola -asuntoja toteutetaan rakennusten katoille tai toimistotiloihin. (Kivimetsä 2014.)

Konsepti soveltuu ikääntyneille, jotka eivät tarvitse jatkuvaa hoitoa mutta jotka kokevat turvalliseksi sen, että apu on lähellä. Vastaavasti asumismuoto sopii hoitoalan opiskelijoille, jotka voivat maksaa opiskeluaikojensa asumisen esimerkiksi yöpäivystyksellä. Se soveltuu myös eron tai avioeron kohdanneille, joilla jää esimerkiksi huonekalut vanhaan asuntoon tai uutta asuntoa ei löydy nopeasti markkinoilta. Konsepti soveltuu myös kelle tahansa opiskelijalle, jolla ei ole huonekaluja tai nuorelle, joka itsenäistyy mutta ei halua olla yksin. Konsepti soveltuu myös komennustyöntekijöille, jotka ovat saapuneet Suomeen töihin tai käyvät viikot töissä toiselta paikkakunnalta. (Kivimetsä 2014.)

3 Näkökulmia asumiseen

Tässä luvussa esitetään erilaisia asumiseen liittyviä tekijöitä ja valintoja. Käsitellään myös yhteisöllisyyttä sekä yhteisöllistä asumista. Kerrotaan esimerkein yhteisöllisestä asumisesta Suomessa sekä muissa Pohjoismaissa.

3.1 Asumiseen vaikuttavia tekijöitä

Asumiseen vaikuttavat tekijät voidaan jakaa henkilökohtaisiin ja julkisiin tekijöihin. Junton (2010) mukaan asumiseen liittyy yksilöllisiä toiveita ja tuntemuksia. Asumiseen vaikuttavat myös tekniset ja taloudelliset lähtökohdat sekä kaupalliset intressit. (Juntto 2010, 7.) Asumisen valintaan vaikuttavat sekä erilaiset taloudelliset resurssit että elämäntilanteet. (Juntto 2010, 9). Asumisen erot näkyvät selkeimmin pinta-alassa, talotyypissä sekä hallintamuodossa. Asumiseen vaikuttavia tekijöitä ovat myös varallisuus, elämänvaihe, sosioekonomia sekä kulttuurisidonnaisuus. (Juntto 2010, 31.)

Kulttuurisidonnaisia tekijöitä ovat erilaiset elämäntapakulttuurit. On myös ryhmiä, jotka jakavat yhteiset arvoperustat elämisen ja asumisen suhteen. Sosiaalisia tekijöitä voivat olla esimerkiksi perhevaiheet, sosiaaliset statukset ja eettisyys. Sosiaaliset tekijät ovat muuttuvampia ja nopeammin vaihtuvia kuin kulttuurisidonnaiset tekijät. Henkilökohtaisia tekijöitä ovat esimerkiksi ikä, elämänvaihe ja persoona. Psykologisia tekijöitä ovat motivaatio ja havainnointi, joita ovat esimerkiksi yksilön käsitykset vallitsevasta taloudellisesta tilanteesta. (Juntto 2010, 67.)

Vuokralla asuminen ja omistusasuminen ovat vaihdelleet vuorotellen riippuen taloudellisista suhdanteista. Ennen toista maailmansotaa vuokralla asuminen oli yleistä ja 70 - 80 prosenttia väestöstä asui vuokra-asunnossa. Sodan jälkeen omistusasuminen yleistyi vuoteen 1990 asti. Korkeimmillaan omistusasuminen oli vuosina 1989 - 1990, jolloin 70 prosenttia väestöstä asui omistusasunnossa. Yhdeksänkymmentäluvun laman vuoksi kehitys muuttui epävakaaaksi ja vuokra-asuntojen kysyntä kasvoi. Vuokra-asuntojen tarjontaa lisäsivät vuokrasääntelyn lopettaminen sekä aravavuokra-asuntojen tuotanto. (Juntto 2010, 37.) Omistusasunto valittiin yleensä taloudellisista syistä. Suomalaiset valitsevat asumistyyppinsä joustavasti omistusasunnon sekä vuokra-asunnon välillä riippuen markkinatilanteesta. Omistusasuntoja hankitaan huomattavasti enemmän, jos se nähdään markkinatilanteen kannalta turvallisena ja hyvänä sijoituksena. (Juntto 2010, 38.)

Juntto (2010) esittää, että vuokra-asuntoja suosivia ryhmiä ovat yleensä pienituloiset, tietysti elämänvaiheessa olevat kuten nuoret tai ikääntyneet sekä eri elämäntilanteissa olevat ryhmät, esimerkiksi eronneet tai maahanmuuttajat. Vuokra-asumisen voivat valita myös hen-

kilöt, jotka eivät halua sitoutua asuntolainaan (Juntto 2010, 38). Asuntojen kallistuminen pääkaupunkiseudulla on omalta osaltaan myös kasvattanut kohtuuvuokraisten asuntojen kysyntää. (Juntto 2010, 43).

Asumisessa mukaan asumisessa tärkeimmiksi koettiin arkiset asiat kuten kodikkuus ja viihtyisyys. Varsinkin nuoremmat vastaajat korostivat näitä kahta ominaisuutta. Asunnon tyylikkyydellä ja edustavuudella ei vastaajille ollut merkitystä kuin alle yhdellä prosentilla. (Juntto 2007, 101.)

Toiseksi tärkeimmäksi tekijäksi koettiin kohtuulliset asumiskustannukset. Kustannusten tärkeys korostui iän mukaan. Nuoremmille eli alle 35-vuotiaille se oli tärkeää vain 21 prosenttia vastaajista, mutta 45 prosenttia ikääntyneistä eli 65 vuotta täyttäneistä piti asumiskustannuksia merkittävimpana asiana asumisessa. Pieni- ja keskituloisille asumiskustannukset olivat melko tärkeitä, 38 prosenttia ja asumiskustannuksilla oli merkitystä varakkaillekin. Joka neljäs varakkaista koki asumiskustannukset tärkeimmäksi kriteeriksi asumisessa. (Juntto 2007, 101.)

Kolmanneksi tärkeimmän asian koettiin olevan asumistilan riittävyys. Tärkeintä riittävä asumistila oli 35 - 44 -vuotiaille ja kaikkein vähiten sillä oli merkitystä ikääntyneille eli yli 65 vuotta täyttäneille. Muita tärkeäksi mainittuja olivat asunnon hyvä laatu ja asumistaso sekä asunnon arvon säilyminen. (Juntto 2007, 101.)

3.2 Yhteisöllisyys

Termiä yhteisö käytetään usein epätarkasti ja yleisesti erilaisten ryhmien ja ryhmämuodostelmien yleisenä nimityksenä. Lehtosen (1990) mukaan käsitteen ala voi vaihdella muutamasta ihmisestä ihmiskuntaan. Yhteisönä on käsitelty esimerkiksi valtiota, pienryhmiä, yhteiskuntaa, rotua tai ihmiskuntaa. Perustana yhteisöllisyydelle voi olla esimerkiksi taloudelliset, poliittiset tai alueelliset seikat. Yhteisöiksi voidaan luokitella myös perheitä, ammattiryhmiä tai harrastusporukoita. Yhteisöitä on mahdollista myös luokitella tavoitteiden sekä aatteiden kannalta. (Lehtonen 1990, 15.)

Empiirisen yhteisökäsitteen mukaan yhteisö voidaan käsittää alueellisesti rajattavissa olevana yksikkönä, yhteenkuuluvuudentunteiden ja muiden symbolista yhteisyyttä osoittavien ilmiöiden yksikkönä sekä sosiaalisen vuorovaikutuksen yksikkönä. (Lehtonen 1990, 117-119.) Nämäkin määritelmät antavat niin laajoja käsitteitä, että niitä on selvennettävä. Selvennys voidaan tehdä pohtimalla yhteisyyttä. (Lehtonen 1990, 23.)

Yhteisyys ilmenee joko toimintana tai tunteina. Yhteisö voi olla siis toiminnallinen tai symbolinen. Toiminnallinen yhteisö on tuloksena jäsenten ryhmäidentiteetin muodostumisesta konkreettisen toiminnan kautta. Vahvistuvan yhteenkuuluvuuden lopputuloksena syntyy puolestaan symbolista yhteisyyttä. (Lehtonen 1990,23.) Yhteisö edellyttää vuorovaikutusta ja toimintaa, sillä tietoisuus ja tunteet riittävät vain symboliseen yhteyteen. Kummatkin voivat kuitenkin vahvistaa toisiaan, sillä symbolinen yhteisyys voi johtaa vuorovaikutukseen ja konkreettinen toiminta voi johtaa symboliseen yhteyteen. Yhteisöllä tarkoitetaan siis vuorovaikutusjärjestelmää. (Lehtonen 1990, 23.)

Lehtonen (1990) esittää myös, että yhteisöllinen toiminta vaatii aina yksilöistä koostuvan ryhmän, johon ryhmän ulkopuoliset yksilöt tai ryhmät voivat olla vuorovaikutuksessa. Yhteisöstä puhuminen vaatii siis sen, että on olemassa ihmisryhmä, joka toimii suorittajina vuorovaikutuksessa. Yhteisöt vaihtelevat tavoitteiltaan ja toimintamuodoiltaan, mutta yhteistä niille on pysyvä ja välitön vuorovaikutus, jossa määrittyvät jäsenten väliset vuorovaikutussuhteet eli normit, säännöt ja hierarkia, yksittäisen jäsenen yhteisöllisen käyttäytymisen vapausasteet ja valinnan vaihtoehdot yhteisössä sekä jäsenten ja ei-jäsenten välisen vuorovaikutuksen säännöt. (Lehtonen 1990, 23.)

Yhteisöllisyys viittaa siis sosiaalisen vuorovaikutuksen tapaan, ominaisuuteen tai toimintaperiaatteeseen. Yhteisöllisyys on mahdollista ymmärtää myös ideana tai tavoitteena. Yhteisöllisyyteen kuuluu olemassa olevat vuorovaikutusprosessit sekä tietoisuudessa olevat mielikuvat tällaisista prosesseista. Ensin mainitussa tapauksessa kohteena on yhteisö, jälkimmäisenä yhteisöllisyys ilmenee symbolisesti tavoitteena ja ideana. Kun joukko ihmisiä pyrkii järjestämään elämänsä tietyn tavoitteen ja idean mukaisesti, on kyseessä yhteisöllistyminen. (Lehtonen 1990, 26.)

Lehtosen (1990) mukaan yhteisöllistymisestä puhutaan silloin, kun ihmisryhmiin pyritään vaikuttamaan ulkopuolelta niin, että ne järjestäisivät elämänsä yhteisöllisesti. Tällaisen pyrkimyksen esiintyessä on suoraan kyse yhteisöllistämisestä riippumatta siitä, millaisiin toimenpiteisiin se johtaa. Yhteisöllistäminen ei aina onnistu, sillä vuorovaikutus ei välttämättä määrity yhteisöksi pelkän tavoitteen avulla. (Lehtonen 1990, 26.)

Yhteisö on hyvä silloin, kun kaikki siinä mukana olevat ihmiset ovat liittyneet yhteen ja alkaneet toimia yhdessä elinehtojensa parantamiseksi. Yhteisö toimii hyvin, kun päätösvalta toiminnasta ja käytössä olevista toimintaresursseista on yhteisöllä. Hyvän yhteisön edellytys on myös, että kaikki yhteisön jäsenet osallistuvat jonka hallintaan jäsenyytensä myöntämällä oikeutuksella. (Lehtonen 1990, 27.)

Yhteisössä toimimisen tulisi olla vapaaehtoista kaikilla yhteisön jäsenillä. Tavoitteiden tulisi olla kaikkien jäsenten hyväksymiä. Yhteisössä toimimisen tulisi myös olla tasa-arvoista, jotta ideaalin yhteisön piirteet toteutuisivat. (Lehtonen 1990, 30.)

Yhteisöllisen järjestäytymisen säännöt ovat melko tiukat ja siksi ideaalin yhteisön etsiminen on vaikeaa. Konkreettisten yhteisöhankkeiden ideaalina voi olla kuitenkin tavoite, vaikka kaikkia yhteisöllisyyden sääntöjä ei noudatettaisikaan. Yhteisöhankkeen keskittyessä tiettyihin rajattuihin toimintoihin, tietyillä rajoitetulla toiminta-alueella päästään melko lähelle yhteisöidealia. (Lehtonen 1990, 30.)

3.3 Yhteisöllinen asuminen Suomessa ja muissa Pohjoismaissa

Yhteisöllistä asumista nuorille on toteutettu Oranssin kiinteistöissä. Oranssi sai alkunsa 1990-luvun alussa, jolloin se vaatii nuorille mahdollisia vuokra asuntoja. Nuoret muodostivat ryhmän ja alkoivat toimia kohtuuhintaisten asuntojen saamiseksi talojen valtauksilla. Oranssi alkoi tehdä yhteistyötä Helsingin kaupungin kanssa siten, että alussa kaupunki vuokrasi ja lopuksi myi nuorille taloja jotka he itse kunnostivat. (Asuminen 2014.)

Oranssi tarjoaa ympäristön huomioon ottavan yhteisöllisen asumismuodon kohtuulliseen hintaan. Asunnot on tarkoitettu alle 25-vuotialle nuorille ja nuorille perheille, eikä asumisaika le rajoitettu. Tärkeimmiksi valinta kriteereiksi ovat nousseet asukkaan ikä sekä kiinnostus yhteisöllistä asumista kohtaan. Alhainen vuokrataso onnistuu asukkaiden aktiivisuuden vuoksi, sillä asukkaat kunnostavat rakennuksia, siivoavat sekä kantavat vastuun pihatöistä. (Asunnon hakemisesta 2014.)

Oranssin asunnot sijaitsevat Helsingissä, seitsemässä eri kaupunginosassa ja yhdessätoista eri kiinteistössä. Asuntoja Oranssilla on yhteensä 36, asunnot ovat pääasiassa kaksioita, mutta vaihtoehtoja löytyy myös yksiöitä ja kolmioita. Keskimäärin asunnot ovat pinta-alaltaan noin 40m². (Asuminen 2014.)

Ikääntyneille yhteisölliseen asumiseen ja omatoimisuuteen suunnattu senioritalo Loppukiri sijaitsee Helsingissä Arabianrannassa. Talo on valmistunut vuonna 2006 ja pitää sisällään 58 asuntoa ja paljon yhteistiloja. Asunnon julkisivuun on luotu taideteoksia, joihin on kaiverrettu asukkaiden omia mietteitä. Ajatuksena on, että asukkaat pysyvät aktiivisina mahdollisimman pitkään ja samalla säilyttävät itsemääräämisoikeutensa. Yhteisöllisyys toimii siten, että kaikki ottavat osaa yhteisiin töihin. Talon asukkaat ruokailevat myös päivittäin yhdessä sekä hoitavat siisteyteen ja kunnossapitoon kuuluvat työt yhdessä. (Arabianranta 2014.)

Ruotsissa on ollut toiminnassa myös yhteisöllistä asumista tarjoava asuintalo Färdknäppen vuodesta 1993. Talon omistaa Tukholman kaupungin asuntoyhtiö, joka vuokraa asuntoa yhteis-

sölliseen asumiseen. Asuntoja on 43 ja ne vaihtelevat yksiöistä kolmioihin. Talosta löytyy myös yhteinen keittiö, ruokailuhuone, olohuone, saunatilat, vierashuoneita, kattoterassi ja iso piha. Yhteistä tilaa on 350 m² ja se on suunniteltu siten, että asukkaiden on helppo toimia yhdessä. Tämä asumismuoto on itse palveluja tuottava, yhteisöllinen asumisratkaisu, jossa asukkaat yhdessä hoitavat hallinnollisen ja toiminnallisen ylläpidon sekä päivittäiset askareet. (Välikangas 2009, 16.)

Norjassa on käytössä Omsorgbolig eli yhteisöllinen hoiva-asuminen, jonka ideana on se, että ikääntyneet voivat asua mahdollisimman pitkään itsenäisesti laajan palveluntarjonnan vuoksi osana yhteisöä. Tällaisia asuntoja on rakennettu muun asutuksen yhteyteen, lähelle toisiaan, omina komplekseina sekä hoitokotien yhteyteen. Asunnot ovat kaikki vuokra-asuntoja ja koot vaihtelevat 25m² - 60m² välillä. Asuntoja on rakennettu uudistuotantona sekä peruskorjattuna. Tässäkin asumismuodossa asukkaat maksavat itse vuokransa sekä kulut ja mahdolliset palvelut. (Välikangas 2009, 25.)

Välikankaan (2009) mukaan Tanskassa puolestaan yleistä on sosiaalinen hoiva-asuminen. Hoiva-asumisessa keskeistä on kodinomaisuus ja yhteisöllisyys. Se on myös suunniteltu siten, että siellä voi asua koko loppu elämänsä. Asumisratkaisu mahdollistaa myös ympärivuorokautiset hoivapalvelut tarvittaessa. Asukkaat ovat olleet tyytyväisiä siihen, että asuminen lisää kuuluuutta yhteisöön ja muihin ihmisiin. Palvelualueen mahdollistamiin asumisolosuhteisiin ollaan oltu erittäin tyytyväisiä ja olosuhteiden merkitys hyvin vointiin on koettu keskeiseksi. (Välikangas 2009, 34.)

Ruotsissa ikääntyneiden asumista on jaettu tavalliseen asumiseen sekä erityisasumiseen. Erityisasuminen on yhdistelmä erilaisia palveluasumismuotoja ja se pitää sisällään esimerkiksi ryhmäasumisen ja hoivakodit. Välimuotoista asumista erityisasumisessa edustaa palveluasuminen. Asukkaat maksavat asunnon ja mahdolliset palvelut erikseen. Asumisessa noudatetaan standardeja, joiden mukaan yhden huoneen asunnossa on kylpyhuone ja kahden huoneen asunnossa kylpyhuone sekä keittiö. Yksiöt ovat kooltaan 30 - 40m², kaksiot 50 - 60m² ja kolmiot ovat yli 60m². Pääosin asukkailla on kuitenkin käytössään omat huoneet, kylpyhuoneet ja keittiöt. (Välikangas 2009, 14.)

Välimuotoista asumista ikääntyneille on tarjolla Ruotsissa. Vuonna 1995 on perustettu Vigs Ängar niminen asumiskokonaisuus, joka on asumista tarjoava yksityisen palveluntuottajan asumisyksikkö. Vigs Ängar tarjoaa asuntoja ikääntyneille sekä tarvittaessa hoivapalveluita. Ajatuksena on tarjota asuinympäristö, jossa ikääntynyt voi asua mahdollisimman kauan. Se mahdollistaa itsenäisen asumisen ikääntyneelle ja tarjoaa erilaisia palveluja, aktiviteettejä ja turvallisen elinympäristön. Asunnot ovat esteettömiä, kaikilla asukkailla on turvapuhelin ja

arkkitehtuuri on toteutettu niin, että asuinympäristö olisi mahdollisimman viihtyisä. (Välitiedote 2009, 15.)

4 Nuoret ja ikääntyneet kohderymänä

Haarnin (2010) mukaan ihmisen ikä voidaan jaotella erilaisiin jaksoihin ja elämänvaiheisiin, jotka on mahdollista erottaa toisistaan. Normaalisti ihmisen elinkaarta on kuvattu viitenä eri ikänä. Kolmas ikä on silloin kun ihminen on iältään 55 - 65. Tässä elämänvaiheessa ihmisillä ei yleensä ole palveluntarvetta, jos heillä ei ole hoitoa tai palvelua vaatia sairauksia. Tähän ikään ei liity myöskään turvallisuuden kannalta tarpeita. Kolmas ikä on usein henkilökohtainen kokemus, sillä ihmiset eivät koe vielä olevansa vanhoja tai vanhuksia. Kolmas ikä voidaan nähdä itsensä toteuttamisen ja mahdollisuuksien aikana. Elintason kasvu, terveyden paraneminen sekä eliniän nousu ovat johtaneet siihen, että varhainen vanhuus sijoittuu myöhemmälle. (Haarni 2010, 10.)

Sisäasiainministeriön mukaan neljäs ikä alkaa, kun ihminen saavuttaa ikävuodet 65 - 85. Tämän ikäluokan ihmisistä noin neljänneksellä on hyvä toimintakyky, mutta tässä elämänvaiheessa se alkaa kuitenkin laskea. Ominaista tämän ikäryhmän ihmisille on lihasvoiman ja tasapainon heikkeneminen, kestävyuden ja nopeuden väheneminen, muistisairauksien yleistyminen sekä näön ja kuulon heikkenevät. Suomessa on vuonna 2015 arviolta noin 350 000 75-85-vuotiasta. Näistä neljättä ikää elävistä omassa kodissaan asuu noin 90 prosenttia. Joidenkin arvioiden mukaan 50 - 60 prosenttia ikääntyneistä yksinasuvista ihmisistä kokee yksinäisyyttä. (Sisäasiainministeriö 2011, 7.) Toimintakyvyn aleneminen sekä yksinäisyys voivat johtaa siihen, että ihmisen turvallisuuden tunne vähenee. Yksin asuminen ja yksinäisyys voivat osaltaan lisätä riskiä joutua kaltoin kohtelun tai rikoksen uhriksi. (Sisäasiainministeriö 2011, 8.)

Viiden ikä on katsottu alkavaksi noin 85 - 90 vuoden iässä. Arvion mukaan Suomessa on vuonna 2015 jopa 120 000 yli 84-vuotiasta. Tässä vaiheessa yhä useammalla on alentunut toimintakyky ja useita sairauksia. Turvallisuusriskin kasvavat myös huomattavasti tässä iässä. (Sisäasiainministeriö 2011, 8.)

Ikääntyneet kokevat enemmän turvattomuuden tunnetta kuin nuoremmat ikäluokat. Turvattomuuden tunteeseen vaikuttavat useat eri seikat ja erot yksilöiden välillä voivat olla huomattavia. Turvattomuuden tunnetta on lisännyt ilkivalta, jonka seurauksena asuinympäristöä ei enää koettu turvalliseksi. (Sisäasiainministeriö 2011, 8) Turvattomuutta lisää myös ikääntyneiden tapaturmariski. Tapaturmista yleisempiä ovat kaatumiset, matalalta putoaminen sekä tulipalot. (Sisäasiainministeriö 2011,10.)

Turvattomuuden tunteen kasvaessa moni yksin asuva ikääntynyt jää useimmin kotiin, joka voi johtaa siihen, että sosiaaliset suhteet heikkenevät, kanssakäyminen vähenee ja yksinäisyyden tunne lisääntyy. Tämä kierre voi johtaa syrjäytymiseen ikääntyneillä ihmisillä. (Sisäsasiainministeriö 2011, 8.) Suurimmassa riski asemassa ovat ne ikääntyneet, joilta puuttuvat ympäriltä sukulaiset ja tukiverkostot ja arjesta joutuu selviämään yksin. Teknologian kehityksen myötä ikääntyneen on mahdollisuus pitää yhteyttä sukulaisiin esimerkiksi Skypen ja sosiaalisen median avulla. Tilastojen mukaan kuitenkin yhä suurempi osa ikääntyneistä kokee itsensä yksinäiseksi. (Sisäsasiainministeriö 2011, 13.)

Pitkään kotona asuminen vaatii, sen että tarvittavat palvelut ovat saatavissa ja että asuinympäristö on sopiva ja tarkoituksenmukainen. Asuntojen turvallisuutta on mahdollista parantaa siten, että ikääntyvien asukkaiden tarpeet huomioidaan kunnolla. (Sisäsasiainministeriö 2011, 9.) Vuoden 2009 lopussa laitos- ja asumispalveluissa asui 12,1 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä. 11,4 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä sai säännöllistä kotihoitoa. Yksin asuvia ikääntyviä asuu paljon varsinkin kaupungeissa. (Sisäsasiainministeriö 2011, 10.)

Kodin sijainti voi vaikuttaa ikääntyneen aktiivisuuteen ja valintoihin. Tärkeimpiä kriteereitä ovat usein käytännöllisyys ja sijainti. Ikääntyneet pohtivat usein kannattaako omakotitalossa asumista jatkaa, jos esimerkiksi tontin hoitaminen alkaa käydä liian raskaaksi. Ikääntyneitä mietityttää myös pitäisikö muuttaa lähemmäs lapsia, lähemmäs tärkeitä palveluita ja siirtyisikö esimerkiksi kerrostaloon asumaan. (Haarni 2010, 87.) Useimmiten asunnon vaihto tulee ajankohtaiseksi siirryttäessä eläkeikään tai 70 ikävuoden loppupuolelle (Välakangas 2009, 7).

Haarni (2008) esittää, että kodin sijainnin kautta ihmiset kuuluvat johonkin tiettyyn paikkaan tai yhteisöön. Kaupunginosaan kuulumisella voi olla myös historiallinen tai elämäkerrallinen osuus yksilön elämässä. Ikääntyneet, kolmannessa iässä olevat kokivat tutun asuinympäristön mieluisaksi. Yhteiskunnan muutos vaikuttaa paikkojen sekä ihmisten muutokseen ja sitä kautta paikan tuntuun. Kaupunginosa kasvu on esimerkiksi aiheuttanut epävarmuutta ja pelkoa. Turvattomuuden tunne on lisääntynyt ja joitain mieluisia asioita on jätetty tekemättä esimerkiksi myöhäisen kellonajan vuoksi. (Haarni 2010, 88.) Tietyt asuinalueet koettiin omiksi silloin kun paikat, maisemat ja ihmiset olivat tuttuja. Yhteisöllisyyden kokemuksia syntyi, kun tuntema paikasta ja siellä asumisesta oli mahdollista jakaa. Yhteisöllisyys jää hauraaksi, jos jaettavaa ei ole. (Haarni 2010, 88.)

Ikääntyneet näkevät osallistumisen edistävän sekä fyysistä että psyykkistä hyvinvointia ja sosiaalista vuorovaikutusta, joka koetaan myös hyvinvoinnin yhdeksi olottuvuudeksi. Vuorovaikutus muiden ikääntyneiden kanssa tuo vaihtelua ja sisältöä elämään. Ikääntyneille löyhät ihmissuhteet olivat tärkeitä. Ikääntyneille tärkeitä arjen sosiaalisuudessa olivat tekemiset, tapaamiset sekä tuttavat. (Haarni 2010, 131.) Osallistuvien eläkeläisten yhteisöissä on havait-

tu samoja piirteitä. Yhteisöissä yleistä on yleistetty ystävällisyys ja vuorovaikutustapa on kepeä sekä ilmapiiri usein seurallinen. Ikääntyneille tärkeitä ovat satunnaiset rupattelut sekä tervehtiminen vieraampienkin ihmisten kanssa ja tämän koettiin lisäävän hyvinvointia. (Haarni 2010, 133.)

Talouksista on noin 5 prosenttia nuorten ja opiskelijoiden kotitalouksia. Nuorten asumiselle tyypillistä on väliaikaisuus. Samassa asunnossa asutaan keskimäärin 1-4 vuotta. Kotoa muutetaan pois noin 19 vuoden ikäisenä. Tytöt muuttavat usein aikaisemmin kuin pojat. Vanhempien luokse jäädään asumaan useimmiten taloudellisten syiden tai opiskelujen vuoksi. Asumisen laatuun vaikuttaa enemmän nuorten taloudellinen tilanne kuin henkilökohtaiset toiveet. (Kurrenmiemi & Kyllönen 2003, 17.)

Suurin syy kotoa pois muuttamiseen nuorilla on halu itsenäistyä. Muita syitä voivat olla esimerkiksi muutto eri paikkakunnalle tai parisuhteessa olevilla kumppanin kanssa yhteen muuttaminen. Pidempään kotona asumiseen vaikuttavat useimmiten taloudelliset tekijät, kesken olevat opinnot tai se, että nuori auttaa vanhempiaan. (Kupari 2010, 18.)

Itä-Suomessa muutetaan pois kotoa varhaisemmassa vaiheessa kuin muualla Suomessa. Etelä-Suomessa nuoret asuvat pidempään vanhempiensa luona. Tähän vaikuttaa se, että Etelä-Suomessa oppilaitoksia on paljon ja julkinen liikenne toimii hyvin. Tämä tarkoittaa puolestaan sitä, että nuorten ei tarvitse muuttaa opintojen takia pois lapsuuden kodistaan. Etelä-Suomessa on myös korkeampi vuokrataso, joka voi viivästyttää nuorten kotoa muuttamista. (Nuorten asuminen 2010, 19.)

Lapsuuden kodista muuttaminen ei kuitenkaan tapahdu aina lopullisesti. Takaisin kotiin muuttavat ovat kertoneet syiksi esimerkiksi väliaikaisen asumisen kesätöiden tai asepalveluksen takia. Muita yleisiä syitä olivat työpaikan saaminen kotiseuduilta, taloudellinen tilanne sekä parisuhteen tai opintojen päättyminen. (Nuorten asuminen 2010, 21.)

Nuoret jotka asuvat vielä vanhempiensa luona kokevat tarvitsevansa tukea esimerkiksi asunon etsintään ja apua asiointiin viranomaisten kanssa. Nuoret epäilevät myös kärsivänsä yksinäisyydestä. Huolta aiheutti myös elämänhallinta. Nuoret, jotka kokevat tarvitsevansa tukea muuttovaiheessa, uskovat saavan apua vanhemmiltaan. (Nuorten asuminen 2010, 22.)

5 Tutkimusmenetelmät ja tutkimuksen toteutus

Tässä opinnäytetyössä tutkimusmenetelmäksi valikoitui laadullinen tutkimus. Laadullinen tutkimus on paras vaihtoehto tähän opinnäytetyöhön, jossa pyritään määrittämään ihmisten asenteita ja mielipiteitä suunnitteilla olevaa konseptia kohtaan. Laadullisen menetelmän avulla saatiin kerättyä tietoa haastateltavien mielipiteistä, huolenaiheista sekä jatkokehitysideoista.

Lähtökohtana laadullisessa tutkimuksessa on todellisen elämän kuvaaminen. Laadullisessa eli kvalitatiivisessa tutkimuksessa siis pyritään tutkimaan asiaa tai kohdetta mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Yleisesti voidaan todeta, että kvalitatiivisessa tutkimuksessa on pyrkimykseenä löytää tai paljastaa tosiasioita enemmän kuin todentaa olemassa olevia väittämiä. (Hirsjärvi & Remes 2009, 161.)

Kvalitatiivisen tutkimuksen tyypillisiin piirteisiin kuuluu esimerkiksi se, että tutkimus on luonteeltaan kokonaisvaltaista tiedonhankintaa. Haastatteluissa mittausvälineitä olennaisempia ovat huomiot ja keskustelu. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa käytetään induktiivista analyysiä, mikä tarkoittaa, että lähtökohtana ei ole teorian tai hypoteesin testaaminen vaan aineiston monitasoinen ja yksityiskohtainen tarkastelu. (Hirsjärvi & Remes 2009, 164.)

5.1 Aineiston keruu

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa kohdejoukko valitaan tarkoituksenmukaisesti eikä käytetä satunnaisotantaa. Tutkimussuunnitelma myös muotoutuu tutkimuksen edetessä, sillä tutkimusta toteutetaan joustavasti ja suunnitelmia muutetaan olosuhteiden mukaisesti. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa myös tapauksia käsitellään ainutlaatuisina ja aineistoa tulkitaan sen mukaisesti. (Hirsjärvi & Remes 2009, 161.)

Haastattelut toteutettiin teemahaastatteluna kahdelle eri kohderyhmälle, joita olivat nuoret ja ikääntyneet. Molemmista kohderyhmistä valittiin neljä haastateltavaa, joten haastateltavia oli yhteensä kahdeksan. Haastateltavat tässä tutkimuksessa olivat sekä miehiä, että naisia. Haastatteluja kerättiin sekä suomalaisilta että ruotsalaisilta nuorilta ja ikääntyneiltä. Nuoret olivat iältään 17 - 25 ja ikääntyneet 60 - 85. Molemmille kohderyhmille teemat ja kysymykset olivat samat.

Haastateltavat valittiin suunnitelmallisesti ikäryhmien sisällä. Kukaan haastateltavista ei ollut perehtynyt aihealueeseen ennen haastattelua. Haastateltavat eivät olleet haastattelijan tuttavapiiristä, vaan haastateltaviksi valittiin tuntemattomat ihmiset, jotka suostuivat haastatteluun.

Laadullisessa tutkimuksessa suositaan metodeita, joissa tutkittavien näkökulmat ja ääni pääsevät esille. Hyviä metodeja ovat esimerkiksi teemahaastattelu, ryhmähaastattelut, osallistuva havainnointi. Mahdollisia metodeja ovat myös erilaisten dokumenttien ja tekstien diskursiiviset analyysit. (Hirsjärvi & Remes 2009, 164.)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa haastattelua on käytetty yleensä päämenetelmänä. Haastattelun etuna on se, että se on joustava ja siinä ollaan suorassa vuorovaikutuksessa haastateltavan kanssa. Haastattelu on hyödyllinen varsinkin kun halutaan asiasta syvempää tietoa tai halutaan selventää vastauksia. Haastattelussa saadaan puhe eli tulos myös laajempaan kontekstiin, sillä haastattelijan on mahdollista nähdä haastateltavan ilmeet ja eleet. Haastattelun etuna on myös se, että haastateltaviksi suunnitellut henkilöt saadaan mukaan tutkimukseen ja, että henkilöt voidaan tavoittaa myös jälkeenpäin. (Hirsjärvi & Remes 2009, 205.)

Haastattelut vievät usein paljon aikaa ja haastattelijan rooliin on osattava valmistautua etukäteen. Haastattelut saattavat tuottaa virheellisiä vastauksia, jotka voivat johtua niin haastattelijasta kuin haastateltavasta. Haastattelun luotettavuutta heikentää myös se, että haastatteluissa voi olla tapana antaa sosiaalisesti suotavia vastauksia, sillä vastauksia ei voi antaa täysin anonyyminä. (Hirsjärvi & Remes 2009, 206.)

Tässä tutkimuksessa on käytetty teemahaastattelua. Remeksen & Hirsjärven (2009) mukaan teemahaastattelu on lomake- ja avoin haastattelun välimuoto. Teemahaastattelussa tyypillistä on, että haastattelun aihepiirit eli teema-alueet tiedetään, mutta kysymyksillä ei ole tarkkaa muotoa tai järjestystä.

Tässä haastattelussa teemoina olivat yhteisöllinen asuminen, palvelut ja konsepti. Yhteisöllisessä asumisessa selvitettiin, mitä hyvää ja mitä huonoa haastateltavat näkivät konseptissa olevan. Selvitettiin myös, voisiko haastateltava itse asua yhteisöllisessä asumismuodossa. Toisena teemana olivat palvelut. Palveluiden osalta selvitettiin kokivatko haastateltavat tarvitsevansa palvelu ja millaiset palvelut he kokisivat hyväksi. Selvitettiin myös, mitä kohdehenkilöt olisivat valmiita maksamaan palvelukokonaisuudesta. Viimeisenä teemana oli konsepti. Tähän teemaan kuuluivat mielipiteet imagosta konseptin nimestä sekä jatkokehitysideoista.

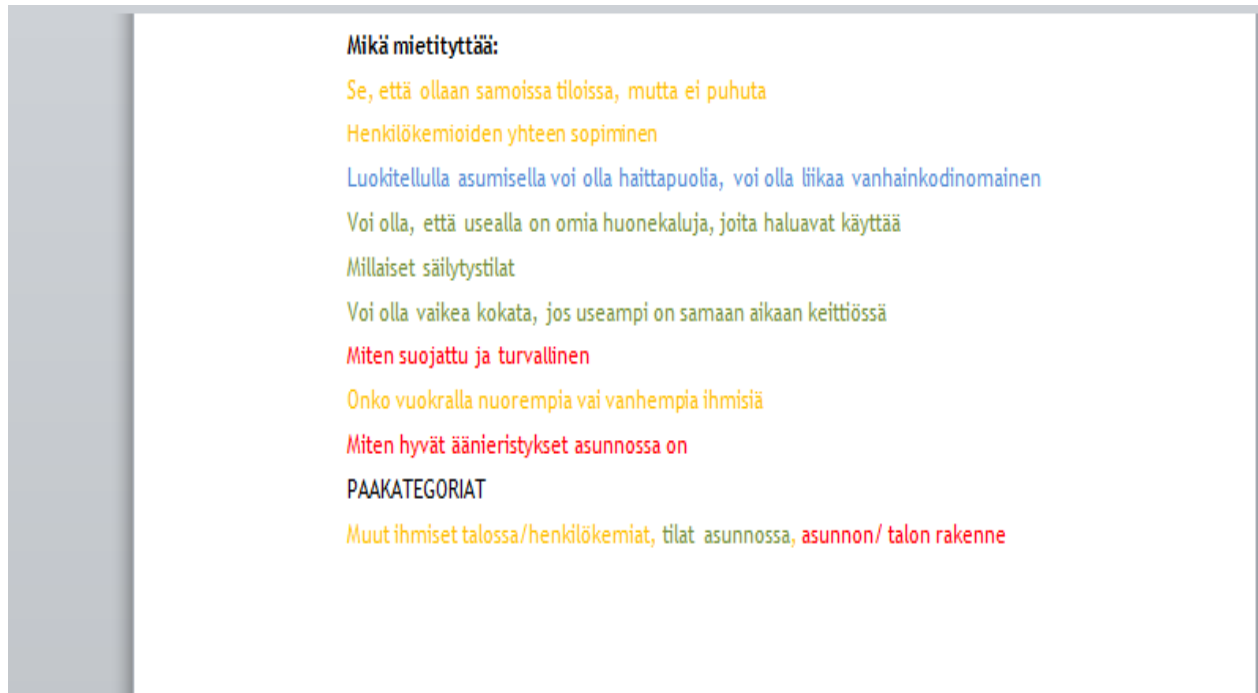
Haastattelut pidettiin pääosin haastateltavien kotona. Haastattelut ja ajankohdat sovittiin etukäteen puhelimitse valittujen haastateltavien kanssa. Haastattelut toteutettiin aina niin, että tilanteessa olivat mukana vain haastateltava sekä haastattelija. Haastattelun alussa haastateltavalle pohjustettiin haastattelun tarkoitusta sekä kerrottiin kattavasti konseptista. Esittelyn jälkeen haastateltavan oli mahdollista esittää kysymyksiä ja epäselviä asioita selvennettiin.

Kaikki haastattelut äänitettiin matkapuhelimen äänityslaitteella. Haastattelut käytiin kaikkien haastateltavien läpi kanssa samalla tavalla, siten että haastatteluissa edettiin haastattelumakkeen mukaisesti. Haastattelija esitti ensin teeman ja aihealueet, jonka jälkeen haastateltava vastasi yksittäisiin kysymyksiin.

5.2 Aineiston analyysi

Tässä tutkimuksessa tuloksia analysoitaessa käytettiin aineistolähtöistä analyysiä. Aineistolähtöinen analyysi on kolmivaiheinen prosessi, jossa ensimmäisessä vaiheessa tapahtuu aineiston pelkistäminen eli redusointi, toisessa vaiheessa aineiston ryhmittely eli klusterointi ja kolmannessa vaiheessa teoreettisten käsitteiden luominen eli abstrahointi. Aineisto pelkistetään siten, että haastatteluaineistosta kerätään pois kaikki tutkimukselle epäolennainen tieto. Pelkistäminen voi olla esimerkiksi aineiston tiivistämistä tai pilkkomista osiin. Aineiston pelkistämistä ohjaa siis tutkimustehtävä, jonka mukaan aineistosta nostetaan tärkeimmät asiat ja olennaiset ilmaisut koodaamalla. Koodaaminen voi tapahtua esimerkiksi siten, että erilaiset ilmaisut erotetaan tekstistä erivärisillä kynillä. Ennen analyysin aloittamista sisällönanalyysissä tulee määrittää analyysiyksikkö, joka voi olla yksittäinen sana tai keskusteluissa kokonainen lause. Pelkistämässä etsitään siis esimerkiksi lauseesta tarkoitus yhdellä sanalla. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 109.)

Aineiston ryhmittelyssä eriteltyt ja koodatut ilmaisut käydään läpi tarkasti ja aineistosta etsitään samankaltaisia ja toistuvia ilmaisuja. Samaa asiaa tarkoittavat asiat ja käsitteet ryhmitellään erilaisiksi luokiksi ja luokat nimetään sisältöjä kuvaavilla käsitteillä. Luokitteluyksikkönä voi olla esimerkiksi tutkittavan ilmiön ominaisuus, piirre tai käsitys. Aineisto tiivistyy entisestään luokittelussa, sillä yksittäiset tekijät siirtyvät suurempien käsitteiden alle. Pelkistetyt ilmaukset voidaan muuttaa alaluokiksi. Ryhmittelyssä luodaan pohjaa tutkimuksen perusrakenteelle sekä alustavia kuvauksia tutkittavana olevasta ilmiöstä. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 110.) Alla olevasta kuvasta (Kuvio 1.) näkyy ryhmittelyn alkuvaihe.

Kuvio 1: Aineiston ryhmittely ja samojen merkitysten etsiminen

Kuviossa on poimittu haastatteluista olennaisia kohtia ja kerättä ne kysymyksen alle. Ilmaisut on koodattu eri väreillä. Jokainen samansuuntainen ilmaisu on merkattu tietyllä värillä. Värikoodatuista ilmaisuista on tiivistetty sana, joka parhaiten kuvaa esille tullutta merkitystä.

Teoreettiset käsitteet luodaan siten, että tutkimuksen kannalta olennainen tieto erotetaan ja valikoidun tiedon perusteella lähdetään luomaan teoreettisia käsitteitä. Käsitteellistämässä on tarkoitus edetä alkuperäisistä kielellisistä ilmaisuista teoreettisiin käsitteisiin sekä johtopäätöksiin. Käsitteellistämässä on mahdollista luoda esimerkiksi alaluokkia, yläluokkia sekä pääluokkia. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 111.)

Aineistolähtöisessä analyysissä saadaan vastaus tutkimustehtävään yhdistelemällä käsitteitä. Se perustuu tulkintaan ja päättelyyn, jossa empiirisestä aineistosta edetään kohti käsitteellisempää näkemystä. Viimeisessä vaiheessa eli käsitteellistämässä tutkija muodostaa kuvauksen tutkimuskohteesta yleiskäsitteiden avulla. Tämä tarkoittaa, että teoriaa ja johtopäätöksiä verrataan jatkuvasti alkuperäiseen aineistoon uutta teoriaa muodostaessa. Tuloksissa kuvataan luokitteluiden pohjalta syntyneet käsitteet ja kategoriat. Johtopäätöksissä pyritään ymmärtämään, mitä asiat tutkittavalle merkitsevät ja ymmärtämään tutkittavia heidän omista näkökulmistaan. (Sarajärvi & Tuomi 2009, 113.)

Haastatteluiden jälkeen äänitteet siirrettiin tietokoneelle ja ne litteroitiin. Litterointi toteutettiin, siten että haastattelijan kysymyksiä ei uudelleen kirjoitettu vaan ne esitettiin kysymyslomakkeessa olevassa muodossa. Haastateltavien kommentit on kirjoitettu puhtaaksi ku-

hunkin haastattelulomakkeeseen. Haastattelujen jälkeen käydyt keskustelut on jälkepäin lisätty sitä vastaavan kysymyksen alle.

5.3 Eettisyys

Tutkimuksen uskottavuus ja tutkijan eettiset ratkaisut kulkevat käsi kädessä. Uskottavuus perustuu siihen, että tutkijat noudattavat hyvää tieteellistä käytäntöä. Hyvä tieteellinen käytäntö tarkoittaa, että tutkija noudattaa rehellisyyttä, tarkkuutta ja huolellisuutta tutkimuksen kaikissa vaiheissa. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu myös se, että tutkija soveltaa tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä menetelmiä tiedonhankinnassa, tutkimuksessa sekä arvioinnissa ja ovat avoimia tuloksia julkaistessaan. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 132.)

Tässä opinnäytetyössä tutkimuksen eettisyyttä on pohdittu alusta alkaen. Rehellisyyttä on toteutettu opinnäytetyön kaikissa vaiheissa, esimerkiksi tiedonantajien hankinnassa, haastattelujen pitämisessä, tulosten arvioinnissa, sekä lähdekirjallisuudessa. Kohderyhmän tiedonantajat valittiin pitkällä aikavälillä ja kaikki haastateltavat ovat pysyneet nimettöminä. Haastateltavat eivät myöskään olleet haastattelijan läheisestä tuttavapiiristä, jotta kaikilla haastateltavilla oli sama lähtökohta haastatteluun, eikä aiheesta keskusteltu aikaisemmin.

Lähteiden valinnassa käytettiin tieteellisesti mahdollisimman luotettavia lähteitä. Lähteistä haettiin mahdollisimman oikeanlaista tietoa opinnäytetyön viitekehukseen, jotta se antaisi mahdollisimman todenmukaisen kuvan opinnäytetyön aihealueesta, eikä muodostaisi valmista mielipidettä. Lähteisiin valittiin alle kymmenen vuotta vanhoja teoksia ja julkaisuja, mutta osa lähdekirjallisuudesta on vanhempaa. Osaan opinnäytetyön alueista oli vaikea löytää tietoa ja esimerkiksi yhteisöllisyyttä käsittelevä kirjallisuus on 20 vuotta vanhaa. Käsite yhteisöstä on voinut aikakausien aikana muuttua, mutta käytetty aineisto koettiin sopivaksi tähän opinnäytetyön aihealueeseen.

Tuloksia arvioitaessa olennainen tieto eriteltiin aineiston epäolennaisesta tiedosta. Tässä vaiheessa oltiin tarkkana, ettei tietoa tai tuloksia muuteta siten, että jätetään jotkin ilmaisut huomioimatta. Pohdittiin pitkään, mikä tieto on olennaista ja mikä ei. Opinnäytetyölle epäolennainen aineisto jätettiin pois jo litteroinnissa ja näin toimittiin kaikkien haastattelujen kanssa. Tulosten jaotteluvaiheessa pyrittiin tekemään mahdollisimman oikeanlaisia huomioita ja luokituksia, siten, että mikään tuloksille olennainen ei jäisi pois.

Kaikkien haastateltavien kanssa tehtiin suullinen sopimus haastatteluun. Kaikki haastateltavat suostuivat haastattelujen äänitykseen ja raportin julkaisuun. Anonymiteetti taattiin siten, että haastateltavasta kirjattiin ylös vain ikä ja sukupuoli. Nimiä ei esiintynyt missään äänitteissä tai litteroiduissa haastatteluissa. Haastateltaville ei erikseen muistettu mainita mahdollisuudesta keskeyttää tutkimusta. Tutkimuksen tarkoitus esiteltiin aina, kun kysyttiin haastateltavaa mukaan tutkimukseen. Kerrottiin, että tutkimus on opinnäytetyö, jonka tekee Laurea - ammattikorkeakoulun opiskelija. Kerrottiin myös toimeksiantajasta ja siitä, että kerätään tietoa markkinatutkimukseen, jossa selvitetään ihmisten ajatuksia uuden konseptin toteuttamiseksi.

Olosuhteet järjestettiin kaikissa haastatteluissa mahdollisimman samanlaisiksi. Haastattelut pidettiin mahdollisimman häiriöttömässä tilassa, jossa oli mahdollista keskustella ilman keskeytyksiä. Tilanteissa oli aina paikalla vain haastattelija sekä haastateltava. Kaikkiin haastatteluihin oli varattu sopivasti aikaa, jotta kaikki aiheet ehdittiin käydä läpi. Haastatteluihin kului keskimääräisesti noin puoli tuntia jokaisen haastateltavan kohdalla.

Väärinkäsityksiä haastattelutilanteissa tapahtui muutamia. Kysymyksissä oli jotain epäselvää tai haastateltava ei ollut ymmärtänyt konseptin ideaa alussa täysin. Väärinkäsityksiä selvittiin haastattelun keskellä ja tämä saattoi vaikuttaa siihen, että haastateltavat antoivat alussa esimerkiksi erilaisia vastauksia, kun asian täysin ymmärrettyään. Konseptin keskeneräisyys aiheutti myös pieniä ongelmia haastattelutilanteessa, sillä esimerkiksi asuntojen rakennetta ei ole tarkasti määritelty ja tämä esti haastattelijaa antamasta haastateltaville täysin paikkaansa pitävää tietoa. Palveluista ei ollut määritelty esimerkiksi, kuuluvatko ruokapalvelut ja siivouspalvelut asumiskustannuksiin ja millaiset varustelut jokaisessa huoneessa on.

6 Tulokset

Tässä kappaleessa esitetään haastattelusta nousseet tulokset. Tulokset on jaoteltu kahteen osaan tutkimuskysymysten perusteella. Ikääntyneiden ja nuorten vastaukset ovat yhdessä. Ensimmäinen osa vastaa kysymykseen, minkälaisia ajatuksia konsepti herättää ja toinen siihen, mitä kehitettävää konseptissa on.

6.1 Konseptin herättämät ajatukset

Yhteisöllisen asumisen suurimpana etuna ikääntyneet vastaajat kokivat seuran, jonka yhteisöllinen asumismuoto mahdollistaa. Toiseksi eniten vastauksissa esiintyi turvallisuuden tunne, jonka talossa asuvat muut ihmiset tuovat. Turvallisuus koettiin hyväksi esimerkiksi mahdollisten kaatumisten varalta ja siitä näkökulmasta, että turvallisuuden tunne muodostuu ilman

velvoitteita. Eduiksi koettiin myös kohtuullisemmat asumiskustannukset sekä hyvä varustelu asunnoissa. Ratkaisun koettiin olevan myös moderni.

”No siinä on esimerkiksi se seura ja turva vaikka kaatumisen varalta”
(Ikääntynyt 1)

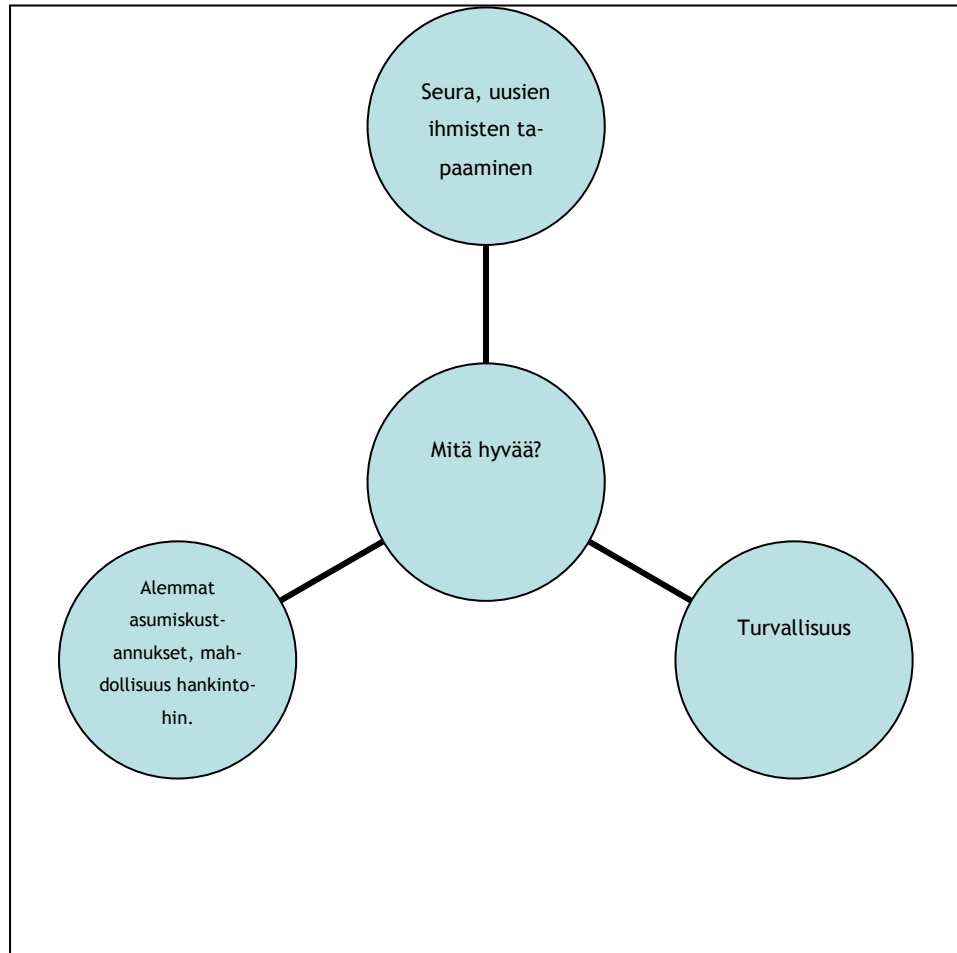
”Saa ympärilleen ihmisiä, joiden kanssa jutella sekä turvaa ilman velvoitteita.”
(Ikääntynyt 3)

”Mahdollisuus asua yhdessä ja on mahdollisuus saada luonnollisesti kontakteja ihmisiin. Kohtuulliset asumiskustannukset sekä kestäväkehitys.. Sisältää palvelut sekä hyvät varustelut esimerkiksi saunan. Arkkitehtuuri näyttää hyvältä... sekä moderni asumismuoto, joka sopii nykyajan vaatimuksiin. Soveltuu eri paikkoihin ja helposti muunneltavissa.” (Ikääntynyt 4)

Nuoret vastaajat kokivat myös asumismuodon hyväksi puoleksi seuran. Vastaajat ilmoittivat, että mielekästä olisi uusien ihmisten tapaaminen, yhteinen tekeminen sekä syöminen yhdessä. Toiseksi eduksi koettiin taloudelliset edut. Asumismuodon arvioitiin tulevan edullisemmaksi, koettiin mahdolliseksi jakaa ja saada asioita, joihin itsellä ei muuten ole varaa. Kuvio 2 sisältää selkeimmin esiin tulleet positiiviset asiat, jotka haastatteluissa tulivat ilmi.

”Pääasiallisesti se, että saisi ihmisiä lähelleen ja tapaisi uusia ihmisiä.” (Nuori 2)

”Moni haluaa luksusta ja sitä on vaikea saada esim opiskelijana tai pienituloisena, mutta jos esimerkiksi taloyhtiöllä tms. on vuokrattavia laitteita esim. pelikonsolit, sauna tai pieni uima-allas on helpompaa tehdä suurempia hankintoja. Myös yhteinen tekeminen on etua, riippuen mitä se on. Suurimpana etuna olis siis asioiden jakaminen joihin ei muuten ole itsellä rahaa.”(Nuori 1).

Kuvio 2: Mitä hyviä puolia konseptilla koettiin olevan

Kuviossa 2 näkyvät konseptin herättämät positiiviset mielikuvat. Ylhäällä on konseptin tuoma seura, josta molemmat ryhmät olivat samaa mieltä. Alemmissa osissa mainittu turvallisuus, joka painottui lähinnä ikääntyneiden haastatteluihin. Kolmannesta pallosta löytyvät alemmat asumiskustannukset sekä mahdollisuus hankintoihin.

Yhteisöllisessä asumisessa ikääntyneitä arvelutti henkilökemioiden kohtaaminen asukkaiden kesken. Ongelmalliseksi nähtiin myös se, että jos yhteiset tilat jaetaan, mutta vuorovaikutusta asukkaiden kesken ei synny. Toisena arveluttavana asiana koettiin yhteisen tilat ja tilojen riittävyys. Vastajien mieleen nousi huolenaiheita yhteistiltojen esimerkiksi keittiön jakamisesta samanaikaisesti, mahdollisuus omiin huonekaluihin sekä säilytystilojen riittävyys jaettussa asumismuodossa. Vastajia mietityttivät myös rakennustekniset tekijät, kuten asuntojen turvallisuus ja äänieristykset. Luokitellulla asumisella koettiin myös olevan mahdollisia haittapuolia.

”Se, että ollaan samassa huoneessa mutta ei puhuta”

(Ikääntynyt 1)

”Henkilökemiat eli erilaisten ihmisten yhteen sopeuttaminen. Pikkutarkka ja suurpiirteinen kehittävät takuuvarmasti käihinää keskenään ja tilanteen jatkuessa aletaan mahdollisesti muodostaa erilaisia kuppikuntia, jotka kiistelevät keskenään. Oman huoneen rauha todennäköisesti hillitsee häirikkökäyttäytymistä samoin kuin asukasvalintakin.” (Ikääntynyt 2)

Nuoria mietityttivät muut asukkaat ja se, miten hyvin vieraiden ihmisten kanssa tulee toimeen. Nuoret pohtivat sitä, onko muilla asukkailla paljon tiettyjä ennako-odotuksia ja se, että jos asukkaita on liikaa, miten tila riittää itselle. Nuoret vastaajat pohtivat myös asumisratkaisun hintaa esimerkiksi onko varaa asua opiskelijana ja onko kulkuyhteydet asuinpaikasta hyvät.

”No se, että tuleeeko toimeen ventovieraiden kanssa, onko ihmiset samanlaisia luonteeltaan, miten esimerkiksi siivoukset, kokkailut. Eniten se miten tulee toimeen muiden kanssa, kenen kanssa sitten asuu voi olla outoa jos on esim tosi iäkkäitä, mutta ei se ole ongelma.” (Nuori 3)

Ikääntyneet haastateltavat voisivat kuvitella asuvansa Kodintolan omaisessa asumisratkaisussa. Haastateltavista yksikään ei ollut sitä mieltä, että tämä vaihtoehto ei olisi varteenotettava. Vastauksista ilmeni kuitenkin, että oma koti koettiin ensisijaisena vaihtoehtona, mutta voisivat kuvitella asuvansa yhteisöllisesti, jos omat voimat eivät enää riittäisi tai olisi halua muuttaa pois omasta kodista.

”Voin kuvitella esim. kun omat voimat hupenneet eikä jokapäiväisten askareiden tekeminen suju enää ilman apua tai suuria ponnisteluja, mutta hoivakoti tms. on liian laitosmainen ratkaisu asiaan. Lisäksi seurassa on mukavampi olla kuin yksinään. Vielä vanhempana todennäköisesti oman ikäisten juttuseura on virkistävämpää kuin nuorempien, joilta puuttuu historiallinen perspektiivi asiaan. Nuoremmat tuovat päiviin oman piristävän tuulahduksensa, mutta ikääntyneenä heitä jaksaa oman rajallisen aikansa.” (Ikääntynyt 2)

Nuoret vastaajat kokevat, että voisivat asua yhteisöllisesti Kodintola konseptin omaisessa ratkaisussa. Myönteisyyteen asumiskonseptia kohtaan vaikuttivat seura ja asumiseen liittyvien haaveiden jakaminen. Nuoret esittivät, että ryhmässä on mukava viettää aikaa, olisi mahdollisuus sosiaalisuuteen sekä avoimuuteen.

”Voisin todellakin ajatella asuvani näin. Kuulostaa kotoisalta ja mukavalta. Minulla on suuri sosiaalisuuden tarve enkä tykkää olla yksin, joten tämä kuulostaa täydelliseltä.”

Nuori 4

”Olisi hyvä minulle, sillä tykkään hengata porukassa. Uskoisin, että se olisi avointa ja vapaata.” (Nuori 2)

Vastaukset palvelujen tarpeesta jakoutuivat vastaajien kesken. Puolet ikääntyneistä koki, että tarvetta minkään näköisille palveluille tässä tilanteessa ei ole. Puolet vastaajista koki palveluille olevan tarvetta ja erityisesti ruokapalvelujen tarvetta korostettiin.

”On tarvetta, varsinkin ruoka on hyvä etu.”

(Ikääntynyt 3)

”Palvelujen tarve nivoutuu vointiin ja fyysiseen suoriutumiskykyyn. Niin kauan kuin itse jaksaa ja pystyy ei tarvetta lisäpalveluille ole kuin hemmottelumielessä esim. kerran kuussa perusteellinen siivous ja viikonloppuisin ruokailu järjestetysti.”

(Ikääntynyt 2)

Hyödyllisemmäksi ja tarpeelliseksi palveluksi nuoret vastaajat kokivat siivouksen yhteisissä tiloissa. Nuorten vastauksista ilmeni, että siivous oli olennaista esimerkiksi sovun säilyttämisen kannalta, jottei kiistaa siivousvuoroista esiinny. Ruokapalveluita nuoret eivät kokeneet tarpeellisiksi ja niiden koettiin soveltuvan paremmin esimerkiksi ikääntyneille.

Kokemukset imagosta vaihtelivat huomattavasti ikääntyneiden vastaajien kesellä. Kodintolassa asumisen koettiin olevan imagoltaan positiivista ja vastaajille sopivaa. Koettiin myös, että siellä asuminen ei muuttaisi omaa imagoa mitenkään. Vastuksista ilmeni myös, että imago vastaa mielikuvaltaan palvelutaloasumista ja olisi sitä kautta hieman leimaava.

Nuoret vastaajat kokivat, että hyvin brändätty konsepti toimisi hyvin ja imago olisi tällöin moderni ja hyvä. Imagon koettiin olevan hyvä, kunhan holhoamista talossa ei tapahtuisi liikaa. Imagon koettiin olevan myös ympäristöystävällinen sekä luonnon läheinen. Negatiivista imagoa koettiin aiheuttavan epävarmuus ja se, että asumisen Kodintolassa koettiin olevan vain väliaikaista.

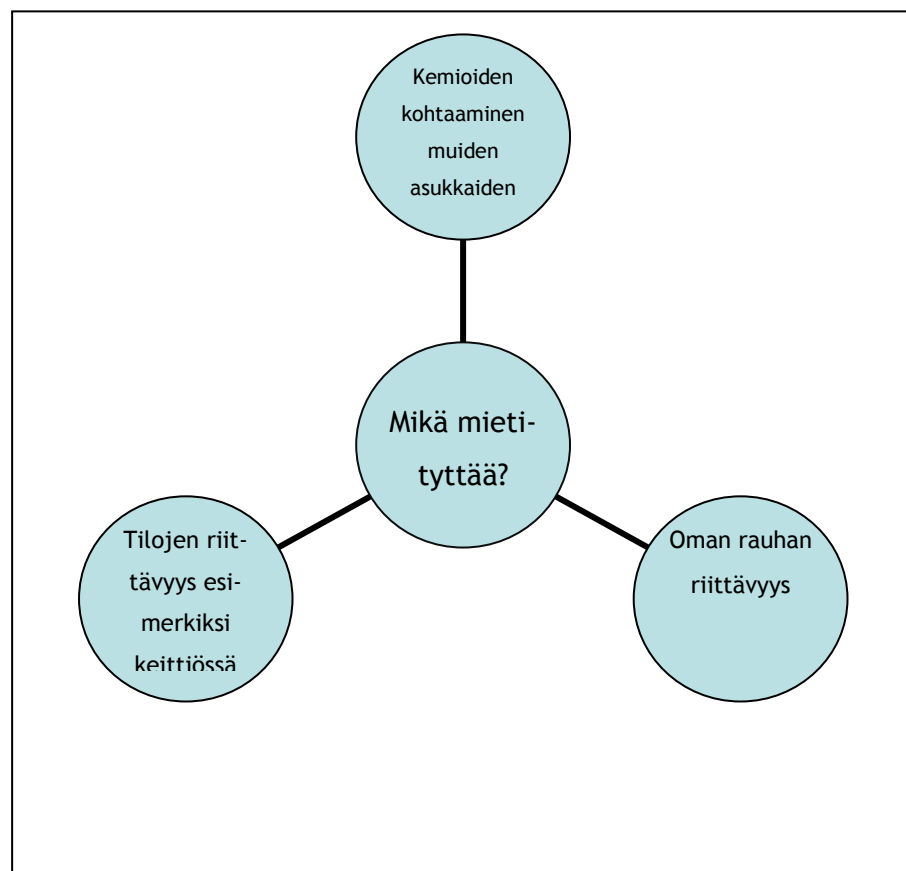
” No jos hyvin brändätty konsepti ja hyvin selkeä pesäero esimerkiksi HOAS:iin voisi olla siisti, kunhan ei tule liikaa holhoamista. Moderni konttikonsepti toimisi ja silloin imago olisi hyvä.” (Nuori 1)

”Epävarma, koska vaikuttaa väliaikaiselta kodilta.” (Nuori 3)

Slogan herätti kahdenlaisia ajatuksia. Suomessa asuvat ikääntyneet eivät kokeneet sloganin Kodintola olevan paras mahdollinen. Sen koettiin olevan hölmö ja keinotekoinen. Ruotsissa asuvat kertoivat nimen kuulostavan mukavalta, mutta he eivät tieneet sloganin merkitystä.

Slogan Kodintola ei ollut myöskään nuorten suomalaisvastaajien mieleen. Sen koettiin tuovan mieleen vanhustenkodin tai palvelutalon. Ehdotuksiksi nimelle oli esimerkiksi pelkistetympi ratkaisu, kuten Kontti tai Kontti Houses. Ruotsalaisten vastaajien mielestä nimi kuulosti hyvältä, mutta vastaajat kertoivat nimen olevan hieman vaikea ymmärtää. Vastaajia konseptissa mietityttäneet asiat on esitetty alla. (Kuvio 3.)

” Huono, Kodintolasta tulee mieleen vanhusten koti. Kontit ovat nyt trendissä ja trendinä myös pelkistäminen, että kun ihmiset käy esimerkiksi ruokakaupassa niin ne haluaa, että sen ruokakaupan nimi on ruokakauppa. Nimi voisi olla vaikka KONTTI tai Kontti Houses.” (Nuori 1)

Kuvio 3: Mikä konseptissa mietityttää

Kuviossa 3 on esitetty kolme vastaajaa mietityttävää asiaa. Eniten vastauksia ilmeni epävarmuudesta, tulisiko toimeen muiden asukkaiden kanssa. Muut asiat, jotka epäilyttivät vastaajia, olivat yhteisten tilojen riittävyys esimerkiksi keittiössä sekä oman rauhan riittävyys.

6.2 Konseptiin liittyvät kehittämissuhteet

Kehityksen aiheita esiintyi niin palveluissa kuin brändäämisessä sekä kohderyhmien tarkentamisessa. Ikääntyneillä muihin palveluihin liittyvät ajatukset ja toiveet jakaantuivat toiminnallisiin sekä materiaalisiin palveluihin. Vastaajat kokivat mielekkäiksi esimerkiksi yhteiset retket tai avustajat, joiden kanssa olisi mahdollista lähteä kokemaan kulttuuria, kuten teatteria, taidenäyttelyitä tai konsertteja. Siivouksen ja ruokapalvelun lisäksi kotityöapua kaivattiin myös pyykinpesuun. Palveluita toivottiin myös hemmottelumielessä, kuten hieroja ja kampaaja. Lisäpalveluiksi toivottiin myös hyvää kalustusta, kuten omaa televisiota, laajakaistaa, biljardipöytää, päivänlehtiä sekä paikkaa pyörille ja mahdollisuus esimerkiksi sähköpyöriin ja niiden lataamiseen. Palveluihin toivottiin mahdollisuutta omaan puutarhaan, jossa mahdollisuus kasvattaa esimerkiksi vihanneksia. Tarpeellisiksi lisäpalveluiksi nuoret kokivat olevan esimerkiksi talon kunnossapitoon liittyvä työt, kuten pihatyöt ja talon kunnossapito. Toivottiin mahdollisuutta puutarhaan sekä jaettavia asioita ja hankintoja, kuten sauna, uima-allas sekä grilli.

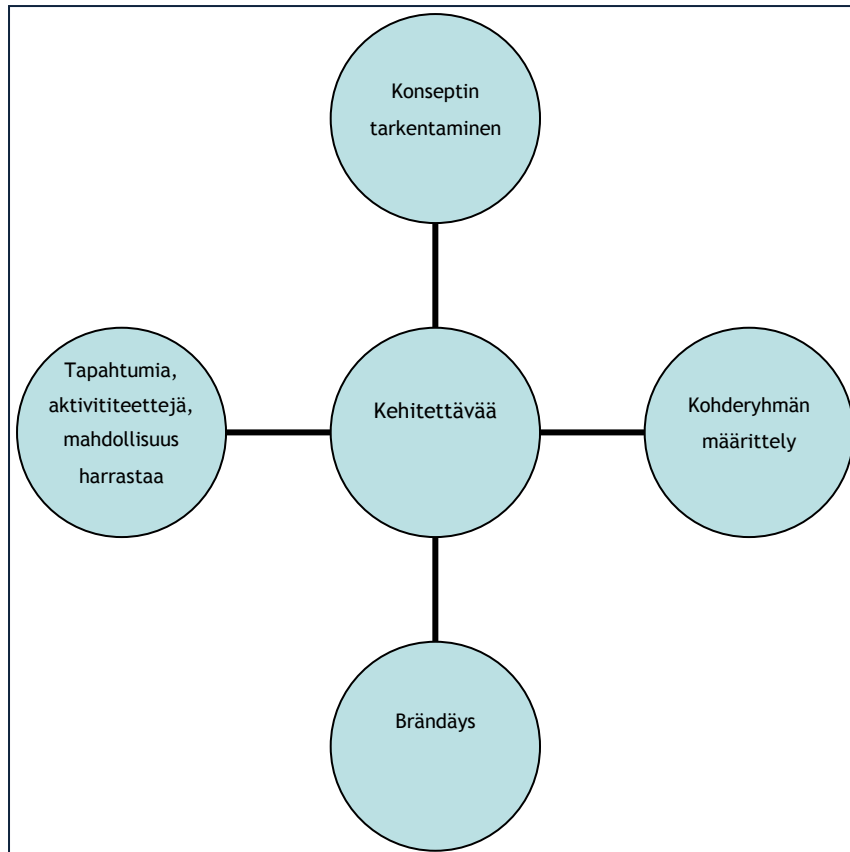
Ikääntyneiden esittävät jatkokehitysajat pohjautuivat pitkälti samoista asioista, kun mitä lisäpalveluissa esitettiin. Ikääntymistä ajatellen toivottiin esteetöntä yhden tason ratkaisua sekä avunhälytysjärjestelmiä. Toivottiin myös suurempaa valikoimaa asuntojen koossa. Jatkokehitysajatuksena esitettiin myös toivetta yhteiselle kirjastolle, jonka voi toteuttaa edullisesti, mikäli asukkaat jakavat omia kirjojaan sekä huoneelle, jossa voi harrastaa ja tehdä käsitöitä.

”Yhteinen paikka, jossa voi istuttaa kukkia tai kasviksia. Ehkä myös yhteinen kirjasto tai lukuhuone. Kirjaston voi toteuttaa edullisesti, jos ihmiset tuovat ja jakavat omia kirjojaan.” (Ikääntynyt 3)

Jatkokehitysajatuksiksi nuoret kokivat kohderyhmien selkeyttämisen ja sen, että ikäryhmien ja kohderyhmien välille ei lähdetä tekemään sekoitusta. Muiksi jatkokehitysajatuksiksi koettiin yhteiset juhlat ja tapahtumat, mahdolliset hankinnat kuten biljardipöytä sekä pihalle laatikot, joissa mahdollista istuttaa hedelmiä ja kasviksia. Epävarmuutta ja vaihtelevuutta estämään tuotiin esille ehdotus siitä, että asunnossa olisi jokin aika, joka tulisi asua. Kuvio jatkokehityksistä on esitetty alla. (Kuvio 4.)

” No pitäisi varmaan miettiä se kärki, että mille kohderyhmälle tätä lähdetään tekemään esimerkiksi opiskelijat. (Nuori 1)

” Muuttaisi niin että nuoret yhdessä, seniorit toisessa, ei miksausta koska voi mennä aika sähläykseksi. Ja sitten joku aika mikä pitää asua.” (Nuori 3)

Kuvio 4: Mitä kehitettävää konseptissa on

Kehityksen kohteita kuviosta 4 löytyy neljä. Vastajat ehdottivat konseptin tarkentamista esimerkiksi markkinoinnin kannalta. Aineistosta ilmeni myös, että kohderyhmät määriteltäisiin tarkemmin, eikä sekoitusta ikäryhmien välillä syntyisi. Kehityksen kohteeksi mainittiin yös selkeämpi brändäys. Muita ideoita konseptin kehittämiseen olivat erilaiset järjestettävät tapahtumat ja aktiviteetit esimerkiksi teatterimatkat.

Molemmat ikäryhmät kokivat suurimpana etuna yhteisöllisen asumisen tuoman seuran. Nuorilla vastaajilla esiintyi enemmän vastauksia, jossa seuraan liitettiin yhdessä olemista ja uusien ihmisten tapaamista. Ikääntyneillä seura sitoutui turvallisuuden tunteeseen. Toiseksi suurimpana etuna koettiin jakaminen, joka mahdollistaa erilaisia hankintoja ja yhteisiä tiloja, jossa on mahdollisuus harrastaa. Alemmat asumiskustannukset esiintyivät myös molempien kohderyhmien vastauksista.

Molempia kohderyhmiä mietitytti myös, miten kemiat kohtaisivat muiden asukkaiden kanssa, kun yhteisiä tiloja jaetaan. Vastaajia mietitytti, että ikäryhmien sekoittaminen ei toimisi, vuorovaikutusta ei syntyisi yhteisistä tiloista huolimatta, sekä se, että asukkaana joutuisi kokemaan painetta toimimaan yhteisöllisesti ja oletusten vaatimalla tavalla. Huolen aiheena oli myös tilojen riittävyys esimerkiksi oma rauha valmistaa ruokaa keittiössä.

Molempien ikäryhmät kokivat palvelut hyvänä asiana ja lähes kaikki vastanneet tarvitsevansa palvelua. Nuorilla palvelun tarve korostui varsinkin yleisten tilojen siivoukseen, joka nähtiin tarpeelliseksi jopa päivittäin. Siivouksen tarpeesta korostettiin, että se on tärkeää, jotta kiinaa ei syntyisi erilaisista siisteyskäsitteistä eikä siivousvuoroista asukkaiden välillä. Nuoret vastaajat korostivat myös, että ei ole tarvetta ruokapalveluille.

Ikääntyneet eivät kokeneet niin suurta tarvetta siivoukselle kuin nuoret. Ikääntyneet vastaajat kokivat kuitenkin ruokapalvelun hyväksi vaihtoehdoksi. Ikääntyneillä palveluiden tarve nivoutui pitkälti omaan fyysiseen kuntoon ja siihen, jaksako askareita tehdä enää itse vai ei.

Aikaisempia täysin vastaavia tutkimuksia ei löytynyt. Aiemmin tehdyt tutkimukset käsittelevät pitkälti, jo yhteisöllisessä asuminen nuorten ja ikääntyneiden kokemuksia heidän asumisestaan. Joukossa oli myös tutkimuksia, joissa kohderyhmänä olivat henkilöt, jotka ovat itse perustaneet asumisyhteisön. Tutkimukset poikkesivat tästä opinnäytetyöstä sillä perusteella, että tässä opinnäytetyössä kukaan vastaajista ei asu yhteisöllisesti ja vastaukset perustuvat siihen, millaisia ajatuksia yhteisöllinen asuminen ja palvelut herättävät. Vastaukset näihin tutkimuksiin olivat kuitenkin pitkälti samanlaisia sen osalta, mitä etuja ja huonoja puolia yhteisöllisellä asumisella on.

Kahdessa aiemmin tehdyssä opinnäytetyössä on selvitetty yhteisöllisen asumismuodon asukkaiden kokemuksia. Ensimmäisessä opinnäytetyössä, jonka on tehnyt Satu Lamminsivu (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2009.) selvitettiin Helsingin seurakuntayhtymän omistaman Pauluksen asukkaiden kokemuksia asumisesta asuinyhteisössä. Tulosten mukaan asukkaat viihtyvät hyvin. Asukkailla on normaaliin kerrostaloasumiseen verrattuna enemmän toimintaa sekä vuorovaikutusta talon asukkaiden kesken. Tulosten mukaan haastateltavat kokivat hyväksi yhteisten tilojen käyttömahdollisuudet ja yhteisen toiminnan. Yhteisöllisyys merkitsi asukkaille hyö-

tyä omaan asumiseen, mukavuutta sekä kiinnostavaa lisätoimintaa. Toinen Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelija Lena Pascale (2013) selvitti opinnäytetyössään Oranssin asukkaiden kokemuksia yhteisöllisestä asumisesta. Opinnäytetyön mukaan asukkaiden kokemukset tiivistyivät yhdessä tekemiseen, vuorovaikutukseen sekä vastavuoroisuuden, läheisyyden sekä turvallisuuden tunteeseen. Tuloksista ilmeni myös, että yhteistoimintaan kuuluvat ristiriidat.

Samankaltaiset vastaukset toistuvat myös 16 vuotta sitten toteutetussa ruotsalaisessa tutkimuksessa, jossa selvitettiin Huddingessa sijaitsevan yhteisöllisen asumismuodon asukkaiden ajatuksia. Tutkimuksen mukaan tärkeimmiksi tekijöiksi koettiin mahdollisuus saada apua, naapureihin ja tuttuihin törmääminen sattumalta sekä ajansäästäminen kotitöissä. Hyväksi puoleksi koettiin myös uusien kontaktien saaminen. Negatiiviseksi puoliksi koettiin se, että yksityisyys kärsi hieman, kun toisten tekemisiä oli helppo seurata ja sen, että kärsivällisyyttä tarvittiin tällaisessa asumismuodossa. (Goda grannar 1999.)

Palvelujen tarvetta ja ihmisten mielipiteitä asuinpalveluita kohtaan selvitti kuluttajatutkimuskeskus. URBA hankkeessa tarkasteltiin uusia asumisen malleja ja liiketoiminnan tapoja. Arviointiin osallistui Kuluttajatutkimuskeskuksen kuluttajanelisteja, pääkaupunkiseudun kaupunkisuunnittelijoita ja asuntorakennuttajien edustajia. Työskentely järjestettiin konseptiverstaissa ja tavoituksena oli arvioida ja kehittää konsepteja sekä kehittää vuorovaikutusta kuluttajien ja asumisalan osaajien välillä. (Kuluttajatutkimuskeskus 2009, 1.)

Yksi arvioitavista konsepteista oli James, joka muistuttaa hieman palvelutarjonnaltaan Kodintolaa. James-konseptin määrittävänä piirteenä on asumispalvelujen kytkeminen asuntoon markkinaehtoisesti. Konseptin ideana on helpottaa ihmisten arkipäivää ja tehdä siitä sujuvaa erilaisten tukipalvelujen avulla. Konsepti pohjautuu Sveitsissä kehitettyyn asumismalliin, jossa asukkaat maksavat asuntoihin liitetyistä palveluista sekä kiinteästi vuokrassa, että joistakin palveluista erikseen. Sveitsin lisäksi konseptin kaltaisia asuntoja löytyy esimerkiksi USA:sta. James konsepti on suunnattu urbaanista asumisesta kiinnostuneille sinkuille, moderneille perheille sekä komennustyöläisille eli kohderyhmä on sama kuin Kodintolalla. (Kuluttajatutkimuskeskus 2009, 10.)

James-konseptiin suhtauduttiin varsin kriittisesti ja se jakoi mielipiteitä. Konseptin yleistymistä ja kaupaksi käymistä epäiltiin vahvasti varsinkin alkuvaiheessa. Konsepti koettiin kuitenkin mielenkiintoisena uutuuksena ja sillä koettiin olevan mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Konseptin koettiin helpottavan arkiaskareissa ja tukevan kiireisen ihmisen elämää. Konseptin koettiin tarjoavan laadukkaampaa vuokra-asumista ja siihen liittyvien palvelujen elävöittävää asumista ja asuinalueita. (Kuluttajatutkimuskeskus 2009, 11.)

Konseptin suurimpana toteutumisen esteenä pidettiin suomalaisten itse tekemisen perinnettä. Suomalaisilta ei uskottu löytyvän halua maksaa palveluista, koska konseptin tarjoamat palvelut on totuttu tekemään itse. Konsepti koettiin myös toteutukseltaan liian hotellimaiseksi, minkä ajateltiin tuottavan väliaikaisuuden tunnetta asumiseen. Sinänsä palveluista maksamisen koettiin kuitenkin yleistyvän, mutta kiinteitä, etukäteen määriteltyjä palveluita ei pidetty kovin todennäköisenä kehityssuuntana. (Kuluttajatutkimuskeskus 2009, 11.)

James konseptin kehittämistyössä nähtiin tärkeimpänä tekijänä eri ryhmille suunnatut palvelut. Parhaiten ne oletettiin järjestettävän, jos talo profiloitaisiin tietylle kohderyhmälle ja palvelut kohdennettaisiin palvelemaan asukkaitaan. Toisena kohderyhmät vapaammaksi jättävänä vaihtoehtona esitettiin räätälöityjen palvelupaketin tarjoamista tai peruspalvelujen lisäksi osittain valinnaisesti tarjottavia palveluita. Konseptin yleistymiseen uskottiin tarvittavan ajatustapojen muutosta siten, että kaikkea ei nähtäisi tarpeellisena tehdä itse ja erilaiset elämäntavat hyväksyttäisiin. Palveluihin ehdotettiin kannustimeksi veroetua tai ainakin palveluiden käytön istuttamista kotitalousvähennysjärjestelmään. Näin vähennykset kannustaisivat palveluiden käyttöön ja toisivat ne mahdolliseksi useammille. (Kuluttajatutkimuskeskus 2009, 25.)

Konseptin tuotteistamista toivottiin kuitenkin tarkennettavan. Tärkeänä pidettiin, että vuokraan kuuluvien palvelujen määrästä ja laadusta sovittaisiin tarkkaan. Konseptin muokkaus perinteiseen talonmiehen malliin oletettiin parantavan palveluntarjoajan tasa-arvoisuutta yhteisössä, olevan kustannustehokkaampi ja joustavampi ratkaisu, kuin ulkoa tuotetut palvelut. Konseptiin toivottiin sellaisia palveluja, jotka edistäisivät kodinomaisuutta ja sopeutumista ja helpottaisivat arkea. Palveluiden monipuolisuudella koettiin saavan yhä useampien kohderyhmien kiinnostuvan konseptista. (Kuluttajatutkimuskeskus 2009, 25.)

8 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tuottaa laadullista tietoa kohderyhmien ajatuksista asumiskonseptia kohtaan sekä selvittää, mitä kehitettävää konseptissa on. Tavoitteena oli hankkia tietoa, jota voidaan käyttää konseptin eteenpäin viemiseen. Tutkimuskysymyksiä tässä opinnäytetyössä oli kaksi. Tutkimustuloksia analysoitiin huolellisesti ja rehellisesti. Tulokset on analysoitu avoimesti ja sitaatit valittu tarkasti tukemaan ja kuvailemaan tuloksia. Tulosten joukosta jätettiin epäolennainen pois, mutta kaikki opinnäytetyöhön olennaiset asiat analysoitiin huolellisesti ja esitettiin tuloksissa. Kerätty aineisto onnistui vastaamaan tutkimuskysymyksiin.

Tämän opinnäytetyön avulla saatiin selville, millaisia ajatuksia ikääntyneillä ja nuorilla on asumiskonseptia kohtaan. Opinnäytetyön tuloksia tukevat muut aiemmin tehdyt tutkimukset samasta aihealueesta. Tulokset analysoitiin aineistolähtöisesti, eivätkä aiemmin tehdyt tutkimukset tai tietopohja vaikuttaneet tuloksiin. Tulokset olivat kuitenkin samansuuntaisia aikaisemmin tehtyjen tutkimusten kanssa. Yhteisöllisyyttä koskevilla tutkimuksilla ja opinnäytetyöissä esille nousivat yhteisöllisen asumisen tuoma seura, uudet kontaktit, jakaminen ja turvallisuus. Koettiin myös, että asumismuoto tuo mahdollisuuksia jakaa tiloja ja harrastaa mielekkäitä toimintoja yhdessä. Aiemmin tehtyjen tutkimusten tuloksista ilmeni, että ajoittain yhteisöllinen asuminen aiheuttaa konflikteja asukkaiden kesellä, on oltava kärsivällinen ja yksityisyys saattaa kärsiä. Tässä opinnäytetyössä kohderyhmät pohtivat kemioiden kohtamista, omaa rauhaa sekä tilojen riittävyttä yhteisöllisessä asumisessa.

Opinnäytetyö pystyi myös vastaamaan kysymykseen, mitä kehitettävää konseptissa on. Verraten James konseptiin, myös tässä opinnäytetyössä vastauksissa esiintyivät ilmaisut väliaikaisuuden tunteesta, jonka koettiin johtuvan siitä, että ratkaisu ei välttämättä ole pitkällä aikavälillä niin kodinomainen. Tuotteistamista ja tietyille kohderyhmälle suuntaamista toivottiin lisättäväksi niin Jamesissa kuin Kodintolassakin. Haluttiin tarkentaa palveluita, niistä koituvia kustannuksia sekä kohderyhmiä. Molemmissa vastauksissa ilmeni myös palvelujen tuoman asumisen helpottumisen. Jamesin kohdalla konseptin toimivuutta epäiltiin, koska suomalaisilla on niin korkea itse tekemisen perinne. Kodintolaa koskevilla vastauksissa ikääntyneiden kohdalla ilmeni, että palveluita haluttiin joko hemmottelumielessä tai sitten kun omat voimat eivät enää riittäneet. Kaikki nuoret kuitenkin näkivät siivouspalvelun tarpeelliseksi, joten kyseessä voi olla sukupolvien välinen ero ja asenteet palveluihin muuttua myönteisemmiksi tulevaisuudessa. Kodintolassa palveluiden ja tuotteistamisen lisäksi kaivattiin myös enemmän yhteisiä tiloja harrastamiseen sekä isompien asioiden jakamista kuten uima-allas, puutarha tai sähköpolkupyörät.

Jatkotutkimuksia konseptin kehittämiseen voisi toteuttaa. Olisi mahdollista tutkia muita kohderyhmiä, kuten komennustyöläisiä, sairaanhoitoalalla opiskelevia nuoria sekä eronneita vanhempia, jotka ovat myös mainittu kohderyhmäksi. Kehittämisehdotuksina ilmeni myös kohderyhmän tarkentaminen, joten voisi tutkia, millainen kohderyhmä olisi ideaali ja miksi esimerkiksi ikäryhmien sekoittaminen ei ollut nuorten ja ikääntyneiden mielestä hyvä idea. Ehdotuksia tuli myös tuotteistamisesta, joten olisi mahdollista tutkia, millainen brändi houkuttelisi eri kohderyhmiä. Olisi aiheellista selvittää myös tarkemmin, mitä palveluista oltaisiin valmiita maksamaan sekä mikä olisi paras tapa tarjota palveluita asukkaille. Konseptin rakennusteknillistä puolta voisi selvittää myös, jos konsepti meinataan toteuttaa.

Lähteet

- Hirsjärvi, S. Remes, P. Sajavaara, S. 2009 Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Karisto.
- Haarni, I. Kolmas elämä. 2010. Jyväskylä: Gaudeamus.
- Juntto, A. Asumisen unelmat ja arki. 2010. Jyväskylä: Gaudeamus.
- Juntto, A. Suomalaisten asumistoiveet ja mahdollisuudet. 2007. Helsinki: Tilastokeskus.
- Lehtonen, H. Yhteisö. 1990. Tampere: Vastapaino.
- Kuluttajatutkimuskeskus 1/2009. Asumisen kehittämiskatsaus. Kuluttajat ja asumisalan toimijat pääkaupunkiseudun uusia asumiskonsepteja arvioimassa. Helsinki: Edita.
- Puuronen, V. Nuorisotutkimus. 2006. Tampere: Vastapaino.
- Kurenniemi, Kyllönen, E. M. Stakes 23/2003. Asunto ja elämänkaari. Katsaus asumisen laatua koskevaan tutkimukseen.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 2009. Helsinki: Tammi.

Sähköiset lähteet

- Arabianranta. Taloyhtiön sivu. Helsingin loppukiri. 2014.
<http://www.arabianranta.fi> Viitattu 16.9.2014
- Kupari, T. 2010. Omaa kotia etsimässä. Nuorten asuminen.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/37052/SY1_2011_Omaa_kotia_etsimassa.pdf?sequence=1 Viitattu 15.8.2014.
- Molina, J. & Renner, K. Boendeform och sociala nätverk. 1999. Södertörns Högskola.
<http://www.kollektivhus.nu/pdf/godagrannar.pdf> Viitattu 10.10.2014
- Asuminen. Oranssi. 2014.
<http://www.oranssi.net/asuminen> Viitattu 16.9.2014
- Asuminen. Asunnon hakemisesta. Oranssi. 2014.
<http://www.oranssi.net/asuminen/asunnon-hakemisesta> Viitattu 16.9.2014
- Sisäasiainministeriö kuvailulehti 5/2011. Turvallinen elämä ikääntyneille. Toimintaohjelma ikääntyneiden turvallisuuden parantamiseksi.
<http://www.intermin.fi/julkaisu/192011?docID=24903> Viitattu 20.8.2014

Muut lähteet

Haastateltavat

Ikääntynyt 1	Nainen, 63, Suomi, Helsinki
Ikääntynyt 2	Nainen, 85, Suomi, Helsinki
Ikääntynyt 3	Nainen, 64, Ruotsi, Göteborg
Ikääntynyt 4	Mies, 70, Ruotsi, Malmö
Nuori 1	Nainen, 25, Suomi, Helsinki
Nuori 2	Mies, 24, Ruotsi, Tukholma
Nuori 3	Mies, 19, Suomi, Kerava
Nuori 4	Nainen, 23, Ruotsi, Malmö

Julkaisemattomat lähteet

Kivimetsä, Jouko. 2014

Opinnäytetyöt

Lamminsivu, Satu. Yhteisöllisen asumisen merkitys asukkaalle. Tutkimus asuinyhteisö Pauluksesta asukkaiden kokemana. Helsinki syksy 2009.

Pascale, Lena. Oranssin asumismalli ja yhteisöllinen asuminen asukkaiden kokemana. Diak Helsinki, syksy 2013.

Kuvio 1 Aineiston ryhmittely ja samojen merkitysten etsiminen.....	1937
Kuvio 2 Mitä hyvää konseptissa on	23
Kuvio 3 Mikä konseptissa epäilyttää	26
Kuvio 4 Mitä kehitettävää konseptissa on	28

Liitteet

Liite 1 Tutkimuksen esittely (Suomeksi)	37
Liite 2 Tutkimuksen esittely (Ruotsiksi)	38
Liite 3 Haastattelukysymykset (Suomeksi)	39
Liite 4 Haastattelukysymykset (Ruotsiksi)	40

Liite 1 Tutkimuksen esittely (Suomeksi)

Hei,

Tämä on markkinatutkimus, jonka toteutan Inno Omnian kehityspäällikölle Jouko Kivimetsälle. Kyselyssä selvitetään ihmisten suhtautumista ja ajatuksia yhteisöllistä asumista kohtaan. Tutkimukseen vastanneista ilmoitetaan vain sukupuoli ja ikä, joten tutkimukseen osallistuneiden henkilöllisyys ei tule esille.

Kodintola on yhteisöllistä asumista, jossa kuitenkin jokaisella oma rauhoitettu yksilöllinen huone/pieni asunto, joka on mahdollista lukita muilta asukkailta. Yhteisiä tiloja on suurempi keittiö, olohuone, sauna, wc ja pyykkitupa/kodinhoituhuone. Jokaisella asukkaalla kuitenkin mahdollisuus omassa huoneessa olla yksilölliset varustelut, kuten vessa, televisio jne. yhteisiä tiloja n 60 m² ja jokaisen oma tila 15-20 m².

Asunnot ovat valmiiksi kalustettuja ja muuttovalmiita. Sopii erilaisiin elämäntilanteisiin kuten ensiasunnoksi nuorelle, joka joutuu muuttamaan pois kotoa esimerkiksi opiskelujen vuoksi ja kaipaa kalusteita ja seuraa ja mahdollisesti tukea itsenäistymiseen. Vanhuksille, jotka eivät pärjää kotona tai ovat huolestuneita omasta hyvinvoinnistaan ja kaipaavat seuraa ympärilleen, avioeronneille paikka, jossa kalusteet ja seuraa esimerkiksi muuttuneessa elämäntilanteessa. Tässä keskitytään kuitenkin kahteen ryhmään, joita ovat nuoret ja ikääntyneet.

Palvelukonseptissa yhdistyvät yhteisöllisyys, ekologisuus ja palvelut. Palveluita ovat esimerkiksi siivouspalvelu, joka voidaan toteuttaa yhteistyössä esimerkiksi Espoon Omnian kehitysvammaisten opiskelijoiden kanssa. Täten opiskelijat saavat työkokemusta erilaisista siivouspinnoista ja voivat työllistyä paremmin saadessaan konkreettista työkokemusta ennen koulusta valmistumista. Edistetään kehitysvammaisten työllistymistä ja maksetaan palkkaa. Siivouspalvelu pitää sisällään talon yhteiset tilat ja pinnat. Jokaisella on vastuu oman tilansa siisteydestä. Mahdollista saada myös ruokapalveluita, joko tilattua kotiin tai kokata yhteisessä keittiössä, jolloin ruoasta tulee halvempaa asukkaiden jakaessa sen. Kodintolan on tarkoitus sijaita pääkaupunkiseudulla hyvien yhteyksien äärellä, joka täyttää sen kriteerin että oman auton käytön tarve vähenee. Mahdollisesti rakennuksissa on myös aurinkopaneelit sekä rakennustekniikka huomioimaan ekologisia ratkaisuja.

Liite 2 Tutkimuksen esittely (Ruotsiksi)

Hej !

Det här är en marknadsundersökning som görs för Jouko Kivimetsä som är utvecklingschef på en finsk yrkesskola Inno Omnia. Undersökningen försöker få reda på människors attityder och åsikter om att leva i gemensamt Community. De som svarar på undersökningen behöver bara berätta ålder och kön.

Kodintola är ett koncept för att leva i gemenskap men fortfarande ha tillgång till privata utrymmen. Alla har en egen liten privat lägenhet och delade utrymmen som innehåller till exempel större kök, vardagsrum, bastu och tvättstuga. Den privata lägenheten är mellan 15-20m² och de delade utrymmena är 60m². Den privata lägenheten innehåller sovrum, ett mindre badrum och ett litet kök.

Alla lägenheterna är komplett möblerade inklusive alla köksredskap. Tanken är att till exempel ungdomar som söker deras första lägenhet kan flytta och leva utan att de behöver äga några möbler. Det passar till exempel också äldre människor som känner sig ensam eller känner att det är tryggare att leva med människor omkring sig.

I det här konceptet ingår också vissa tjänster. En av tjänsterna är städning av de delade utrymmena. Städningen utförs av folk som har en funktions nedsättning till exempel mentalt handikappade studenter på skolan Inno Omnia (yrkesskola). Det hjälper dem att komma in i arbetslivet och jobba med riktiga kunder och dem för också betalt för arbetet. Det är också möjligt att ha matjänster om mer än fyra äter samtidigt tillsammans.

Lägenheterna är tillverkade av återanvända containrar, som även har varit populära i t.ex Amsterdam.

Liite 3 Haastattelukysymykset (Suomeksi)

Haastattelu

Vapaa mielipide konseptin esittelyn jälkeen esittelyn jälkeen:

1. Yhteisöllinen asuminen

- Mitä etuja koet tällaisella asumismuodolla olevan?
- Mikä mietityttää yhteisasumisessa?
- Voisitko itse kuvitella asuvasi näin, jossain elämänvaiheessa?

2. Palvelut

- Koetko tarvetta palveluille kuten siivoukselle ja mahdolliselle ruokapalvelulle?
- Mitä valmis maksamaan kokonaisuudesta? (Huone+ palvelut)

3. Konsepti

- Mikä imago jos asuu näin?
- Slogan kodintola. Miltä kuulostaa?
- Jatkokehitysideoita?

Liite 4 Haastattelukysymykset (Ruotsiksi)

Frågeformulär

1. Leva i gemenskap

Vilka fördelar tror du att den här typen av boende har?

Är det något som du undrar över? Kommer du på några problem?

Kan du tänka dig bo så här just nu eller någon gång i framtiden? Varför eller varför inte?

2. Tjänster

Känner du att du har behov för (hushålls)- tjänster som städning eller matleveranser?

Vilken annan typ av tjänst skulle du ha nytta/behov av? Varför?

Vad skulle du vara beredd att betala totalt i månaden?

3. Koncept

Hur hade din image varit om du hade bott så här?

Slogan: Kodintola - Hur låter det för dig?

Idéer för att utveckla konceptet?